

FONTES MEMORIAE HUNGARIAE II. VARSÓBAN ŐRZÖTT MAGYAR VONATKOZÁSÚ OKLEVELEK (1388–1427)

Debrecen
2018

FONTES MEMORIAE HUNGARIAE II.

**VARSAÓBAN ŐRZÖTT MAGYAR VONATKOZÁSÚ OKLEVELEK
(1388–1427)**

FONTES MEMORIAE HUNGARIAE II.

SOROZATSZERKESZTŐ: BÁRÁNY ATTILA

A kiadványt támogatta a MTA–DE „Magyarország a középkori Európában”
Lendület Kutatócsoport (LP2014–13/2014)

<http://memhung.unideb.hu/>

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-17-3 kódszámú
Új Nemzeti Kiválóság programja

Közreadja: Novák Ádám és Tóth Péter

Szerkesztette: Novák Ádám

Technikai szerkesztő:

Járom Kulturális Egyesület – Lapis-Lovas Anett

Borító:

II. (Jagelló) Ulászló lengyel király
felségpecsétjének előlapja (1410)
AGADW Dok. Perg. 36.

Az okleveleket kivonatolta és lektorálta:
Tóth Orsolya

Az okleveleket átírta:
Tóth Péter (24.; 27.; 38–40.; 52–53. sz.)
Borbás Benjámin (29. sz.)

ISBN:

Print: 978-963-508-887-4

Online: 978-963-508-888-1

ISSN: 2560-0281

Kiadó:

MTA–DE „Magyarország a középkori Európában” Lendület Kutatócsoport

Felelős kiadó:
Bárány Attila

DEBRECEN, 2018.

Előszó

Egy évvel az első füzet megjelenését követően a kutatók rendelkezésére tudjuk bocsájtani a *Varsóban őrzött magyar vonatkozású oklevelek* második közleményét. Jelen füzet az 1388 és 1427 közé eső oklevelek teljes szövegű, magyar nyelvű kivonatokkal ellátott közlését tartalmazza. A 29 db oklevél összesen 31 oklevél-szöveget tartalmaz, mely a Zsigmond-kor lengyel-magyar kapcsolatainak talán legfontosabb dokumentumai. Természetesen ezúttal sem kerül közlésre a történettudomány előtt ismeretlen oklevél, hiszen kivétel nélkül mindegyik szöveg már korábban kiadásra került legalább regeszta formában. Ugyanakkor az esetenként több száz évvel korábbi szövegkiadások módosításra, ellenőrzésre szorultak. Ezt minden oklevél esetében elvégeztük. Az eredetileg szláv nyelven írt okleveleknek csupán a latin nyelvű fordítását közöltük Eudoxiu de Hurmuzachi nyomán. Azon túl, hogy helyenként új szövegrészletekkel tudtuk kiegészíteni a corpust, ez a kiadvány – az előzőhöz hasonlóan – több oklevéllel egészíti ki a Magyar Nemzeti Levéltár Diplomatikai Fényképgyűjteményét. (AGADW, Dok. Perg. 36., 62., 67., 352., 5565.) Emellett ezúttal is közzétettük az oklevelek, és azok pecsétjeinek fotóit a kutatócsoport „Magyarország a középkori Európában” (Memoria Hungariae) online adatbázisában (Rekordszámok: MH 11053–11315.). Közöttük nyolc magyar pecsétet tartalmazó ún. sokpecsétetes oklevél is található. Ezzel az 1987-es és az 2006-os Zsigmond-katalógusokat követően a legnagyobb számú Zsigmond-kori főúri és főpapi pecsét kerül publikálásra részletes leírással. A füzet elé egy bevezető tanulmány megírására kértük fel kutatócsoportunk tagját Pósn Lászlót, aki *Luxemburgi Zsigmond és az első toruńi béke* c. írásában több helyütt a közölt oklevélszövegekre támaszkodva a Zsigmond-kor lengyel-magyar kapcsolatainak markéns problémakörét járja rednszerezi.

A jelen füzetben található oklevelek átírását – a korábbi kiadásokat jegyzők mellett –Tóth Péternek (24.; 27.; 38–40.; 52–53. sz.) és Borbás Benjáminnak (29. sz.) köszönhetjük. Az esetenként kétszázötven éves szövegkiadások ellenőrzésének hálátlan feladata Tóth Orsolyára hárult, aki nélkül ez a kiadvány nem jelenhetett volna meg. A szöveghalmaz a Járom Kulturális Egyesület jóvoltából Lapis-Lovas Anettnek köszönhetően nyerte el tetszetős formáját, melyet most a történetírás hasznára bocsájtunk. Bízunk benne, mindannyiauk segítségével kitart, és a jövőben megjelenő füzetek is napvilágot láthatnak.

Debrecen, 2018. április 23.

Novák Ádám
Szerkesztő

Luxemburgi Zsigmond és az első toruúi béke (1411)

A cseh trón megszerzésétől kezdődően a Luxemburg ház a kölcsönös politikai érdek alapján szoros kapcsolatokat ápol a Német Lovagrenddel.¹ Szintén a közös érdekekre építve, ezt a tradíciót Luxemburgi Zsigmond is folytatta. Már brandenburgi örgrófként fontos partnerként tekintett a lovagrendre. I. (Anjou) Lajos magyar-lengyel király halála (1382) után ugyanis Lengyelországban három nagyobb politikai csoportosulás alakult ki a trónutódlás kérdésében. Az első csoport Opuliai László herceg vezetésével (aki Lajos uralkodása idején Lengyelország kormányzója volt) a meghalt király idősebbik lányának, Máriának a jegyese, és III. Kázmér lengyel uralkodó dédunokája, Luxemburgi Zsigmond mellett sorakozott fel.² A lengyel trón megszerzéséhez Zsigmond kérte a Német Lovagrend támogatását, de a nagymester figyelmét a porosz és livóniai területek közötti Žmudz kötötte le.³ Zsigmond 1383. évi lengyel hadjárata, s ezzel együtt trónigénye azonban kudarcra végződött. A lengyel nemesek másik nagy csoportja az utolsó Piast-házi herceg, Ziemowit mazóviai fejedelem trónigényét támogatta, a harmadik, döntően dél-lengyelországi csoport pedig Lajos kisebbik lánya, Hedvig (Jadwiga) mellett sorakozott fel, akinek Jagelló Ulászló litván nagyfejedelmet szánták férjéül. Végül ez az érdekkör győzött, s 1384 októberében Hedviget Lengyelország uralkodójává koronázták.⁴

Zsigmondnak Magyarországon sem volt szilárd a helyzete. 1385 októberében ugyan feleségül vette Mária királynőt, de a magyar főurak egy csoportja az Anjou-házi III. Károly nápolyi királyt hívta meg a trónra. A polgárháborúban 1386 februárjában meggyilkolták II. (Kis) Károlyt, az Anjou-pártiak viszont

¹ Ld.: Emmelmann, Martin: *Die Beziehungen des Deutschen Ordens zu König Johann von Böhmen und Karl IV.* Halle-Wittenberg, 1910.; Meltzer, Franz: *Die Ostraumpolitik König Johans von Böhmen. Ein Beitrag zur Ostraumfrage im 14. Jahrhundert.* Jena, 1940.; Rautenberg, Wilhelm: Einwirkungen Böhmens auf die Geschichte des Ordenslandes Preußen in späten Mittelalter. [Zeitschrift für Ostforschung](#) 22. (1973) 626–695.; Hoensch, Jörg Konrad: *Die Luxemburger. Eine spätmittelalterliche Dynastie gesamteuropäischer Bedeutung 1308–1437.* Stuttgart, 2000. Különösen: 73–98.; Arnold, Udo: Preußen, Böhmen und das Reich – Karl IV. und der Deutsche Orden. In: *Kaiser Karl IV. Staatsmann und Mäzen.* Hrsg. Ferdinand Seibt. München, 1978. 167–173.; Jähniß, Bernhart: Der Deutsche Orden und Karl IV. [Blätter für deutsche Landesgeschichte](#) 114 (1978) 103–149.

² Deletant, Dennis: Moldavia between Hungary and Poland, 1347–1412. *The Slavonic and East European Review* 64. (1986) 2. sz. 201.

³ Gersdorf, Harro: *Der Deutsche Orden im Zeitalter der polnisch-litauischen Union. Die Amtszeit des Hochmeisters Konrad Zöllner von Rothenstein (1382–1390).* Göttingen, 1955. 74–75.; Nowak, Zenon Hubert: *Polityka północzna Zygmunta Luksemburskiego do roku 1411.* Toruń, 1964. 34–35.

⁴ Deletant, 1987. 201.

foglyul ejtették Máriát és anyját Erzsébetet.⁵ Ezt a helyzetet a lengyel királlyá koronázott Jagelló Ulászló és felesége, Hedvig az eddig magyar fennhatóság alatt álló halicsi fejedelemség megszerzésére használta fel.⁶ A magyarországi polgárháború Moldvában és Havasalföldön is a magyar fennhatóság megszűnését és a lengyel befolyás megerősödését eredményezte. I. Petru moldvai vajda már 1387. szeptember 26-án Lembergben hűségesküt tett a lengyel királyi pár előtt.⁷ 1388. augusztus 2-án Zsigmond és Jagelló Ulászló egy évi fegyverszünetet kötött Budán,⁸ de a magyar király ennek lejárta után sem volt abban a helyzetben, hogy visszaszerezze a magyar korona korábbi befolyását. Zsigmond figyelmét lekötötte a török balkáni előrenyomulása, ami 1389 után már közvetlen fenyegetést jelentett Magyarország határait. A magyar haderőt egészen 1396-ig a déli határoknál vonták össze.⁹

Halics, valamint a román fejedelemségek feletti fennhatóság kérdése mellett a magyar-lengyel kapcsolatokat tovább terhelte Lengyelország 1392. évi felosztásának terve. A Német Lovagrend feljegyzései szerint a Luxemburg-testvérek, Vencel és Zsigmond, valamint unokatestvéreik, János görllitzi herceg és Prokop morva őrgróf, továbbá a hozzájuk csatlakozó I. Vilmos meissenai őrgróf és III. Albert osztrák herceg abban egyeztet meg, hogy Lengyelországban többé semmilyen királyt sem ismernek el. A Kalisztól északra eső területek Mazóviával együtt a Német Lovagrendhez kerülnének, az attól délre fekvő területek Magyarországhoz, ami pedig a Warthe (Warta) folyótól nyugatra esik, az a Birodalomhoz és az őrgrófsághoz fog tartozni.¹⁰

Mária királynő halálával (1395. május 17.) tovább romlott Jagelló Ulászló és Zsigmond viszonya. Hedvig lengyel királynő, mint az Anjouk magyar ágá-

⁵ Mályusz Elemér: *Zsigmond király uralma Magyarországon*. Budapest, 1984. 14–19.

⁶ Rhode, Gotthold: *Die Ostgrenze Polens. Politische Entwicklung, kulturelle Bedeutung und geistige Auswirkung. I. Band: Im Mittelalter bis zum Jahre 1401*. Köln–Graz, 1955. 239.; Hoensch, Jörg Konrad: König/Kaiser Sigismund, der Deutsche Orden und Polen-Litauen. *Zeitschrift für ostmitteleuropa-Forschung* 46. (1997) 1–44. 6.

⁷ Deletant, 1987. 191.

⁸ Ld. 24. oklevélszöveg. (A szerk.)

⁹ Engel, Pál: Ungarn und die Türkengefahr zur Zeit Sigismund (1387–1437). In: *Das Zeitalter König Sigismund in Ungarn und im Deutschen Reich*. Hrsg. Tilmann Schmidt, Péter Gunst. Debrecen, 2000. 56–59.

¹⁰ *Codex diplomaticus Prussicus. Urkunden-Sammlung zur ältern Geschichte Preussens, Bd. IV.* Hrsg. Johannes Voigt. Königsberg, 1853. (Továbbiakban: CDP IV.) Nr. 110.: „...dass sie keinen König zu Polen mehr haben wollen, und habens auch also ver, was auf diesseit kalisch ist, dass das alles und auch die Massow gen Preussen gehören soll, und was auf jenseits Kalisch ist und Krakau, Sandomir, Leczyca, Rotrussland und den strich daher, sollte gen Ungarn gehören, was aber von der Warthe wäre und den Strich daher, das sollte zu den mark und dem römischen König gehören.” Ld. még: Schaefer, Hildegard: *Geschichte der Pläne zur Teilung des alten polnischen Staates seit 1386. Der Teilungsplan von 1392. I. Band*. Leipzig, 1937.

nak egyetlen élő tagja, jogot formált a magyar koronára,¹¹ és csapatokat küldött Magyarországra. A Szepességbe betörő lengyel támadást Kanizsai János esztergomi érsek verte vissza.¹² A töröktől elszenvedett nikápolyi vereség (1396. szeptember 25.) után Zsigmond kénytelen volt megegyezést keresni Lengyelországgal. 1397. július 14-én Késmárkon találkozott a lengyel királyi párral, és 16 évre szóló békét kötöttek. A magyar uralkodó lemondott a Halicsra támasztott jogcíméről, Hedvig királynő pedig a magyar koronáról.¹³ Hedvig halálával (1399. július 17.) ugyan elhárult annak a veszélye, hogy lengyel oldalról igényt támasztanak a magyar trónra, de a Késmárkon kötött béke egésze is bizonytalanná vált. Zsigmond továbbra sem volt abban a helyzetben, hogy felépjen Jagelló Ulászlóval szemben.

A politikájával elégedetlen főurak egy csoportja Zsigmondot 1401-ben több hónapra fogságba vetette. A pártütők kapcsolatba léptek a krakkói udvarral,¹⁴ de végül 1402-ben II. (Kis) Károly fiát, Durazzói Lászlót választották királyukká. Magyarországon újra polgárháború tört ki.¹⁵ Ilyen körülmények között Jagelló Ulászló újra bejelentette igényét a magyar trónra, és egy kisebb kontingenst küldött az országba, amely azonban a Táttra-vidékétől nem ment tovább.¹⁶ 1405-től Zsigmondnak sikerült megszilárdítani hatalmát, s figyelme ezt követően egyre nagyobb mértékben a német és cseh ügyek felé fordult.¹⁷ Emiatt megpróbálta javítani viszonyát Jagelló Ulászlóval. 1407 végén például hű embere, a lengyel származású Stibor azért utazott Lengyelországba, hogy előkészítse a magyar és a lengyel király találkozóját, amelyre azonban később sem került sor.¹⁸

1409 májusának végén Žmudžban, amit Vitold litván fejedelem az 1398. október 12-i sallinwerderi szerződésben átengedett a Német Lovagrendnek,¹⁹ nagy felkelés robbant ki. Ez azonban nem lokális probléma volt, hanem gyor-

¹¹ Ld. 26. oklevélszöveg: „*Hedwigis Dei gratia regina Poloniae et heres Ungariae (...)*”(A szerk.)

¹² C. Tóth Norbert: Az 1395. évi lengyel betörés. A lengyel–magyar kapcsolatok egy epizódja. In: *Honoris causa. Tanulmányok Engel Pál tiszteletére*. Szerk. Neumann Tibor, Rácz György. Bp.–Pilis-csaba, 2009. 447–485.

¹³ Hoensch, 1997. 9.

¹⁴ Vö. 27. oklevélszöveggel. (A szerk.)

¹⁵ Mályusz, 1984. 52–53.; Dvořáková, Daniela: *A lovag és királya. Stiborici Stibor és Luxemburgi Zsigmond*. Pozsony, 2009. 92.; Nowak, 1964. 72.

¹⁶ Boockmann, Hartmut: *Johannes Falkenberg, der Deutsche Orden und die polnische Politik. Untersuchungen zur politischen Theorie des späten Mittelalters*. Göttingen, 1975. 86.

¹⁷ Rázsó Gyula: A Zsigmond-kori Magyarország és a török veszély (1393–1437). [Hadtörténeli Közlemények](#) 86. (1973) 3. sz. 403–444. 416.

¹⁸ Dvořáková, 2009. 106.

¹⁹ *Die Staatsverträge des Deutschen Ordens in Preuen im 15. Jahrhundert. Bande I–II. (1398–1467) Registerband*. Hrsg. Erich Weise. Marburg, 1955–1970. (Továbbiakban: Staatsverträge) Bd. I. Nr. 2.

san eszkalálódott és háborúvá szélesedett. A konfliktus régóta érlelődött, s mindkét fél készült az összecsapásra. A lovagrend már 1409 tavaszán zsoldosokat toborzott. A lengyel nemesek július 17-én Łęczycában Litvánia támogatása mellett döntöttek, augusztus 1-én pedig Jagelló Ulászló király hadat üzent a Német Lovagrendnek. Öt nappal később a nagymester is hadat üzent Lengyelországnak.²⁰ Jóllehet a hadiállapotot először Lengyelország deklarálta, az első katonai lépéseket a lovagrend tette meg. Tíz nappal a hadüzenet után csapatai több irányból is támadást indítottak. Elfoglalták Bromberg (Bydgoszcz) városát, feldúlták Dobrin tartományt, és a Jagelló Ulászlót támogató mazóviai herceg földjére is betörték.²¹ Ulászló csak 1409 őszére tudott felállítani egy el-lentámadásra alkalmas sereget, amely október 6-án visszafoglalta Bromberget.²²

Ezt követően mindkét fél kész volt fegyverszünetet kötni (1409. október 8.). Ulászló és unokatestvére, Vitold időt akart nyerni a dél-lengyelországi, de még inkább a litván csapatok felvonultatására, a lovagrend pedig igyekezett politikai szövetségeseit is bevonni a harcokba. A római királyi címre pályázó Luxemburgi Zsigmond a Birodalomban széles körben elismeréssel emlegetett Német Lovagrend védelmezőjeként lépett fel, hogy ezzel is erősítse választási esélyeit.²³ A Birodalom leendő uralkodójának támogatásáért a nagymester vállalta, hogy az 1402-ben 63.200 magyar aranyforintért zálogba vett Neumark²⁴ után még további 40.000 aranyat fizet.²⁵ 1409. december 20-án Budán Zsigmond Lengyelország ellenes, katonai tartalmú szövetséget kötött a lovagrenddel. Ígéretet tett arra, hogy háború esetén katonai erővel is támogatni fogja a lovagokat, amennyiben a lengyel uralkodó pogányokat vagy schismatikusokat (azaz tatárokat és oroszokat) is felvonultat seregében.²⁶

A budai szerződés tehát határozott ígéret volt arra, hogy a magyar király a lovagok oldalán beavatkozik a háborúba, és kétfrontos küzdelemre kényszeríti a lengyel-litván uniót. 1410. február 15-én a döntőbírói szerepre felkért Vencel a

²⁰ Militzer, Klaus: *Die Geschichte des Deutschen Ordens*. Stuttgart, 2005. 143–144.; Font Márta: *A német lovagrend alkonya*. Pécs, 1997. 82.

²¹ Kutowski, Ernst: Zur Geschichte der Söldner in den Heeren des Deutschordensstaates in Preußen bis zum ersten Thorner Frieden (1. Febr. 1411). *Oberländische Geschichtsblätter* 14. (1912) 407–522. 435.; Biskup, Marian: Das Problem der Söldner in den Streitkräften des Deutschordensstaates Preußen vom Ende des 14. Jahrhunderts bis 1525. In: *Das Kriegswesen der Ritterorden im Mittelalter*. Hrsg. Zenon Hubert Nowak. Toruń, 1991, (*Ordines militares. Colloquia torunensia historica VI.*). 49–74. 52.; Plehn, Hans Heinrich: *Geschichte des Kreises Strassburg in Westpreußen*. Leipzig, 1900. 75.

²² Kutowski, 1912. 458–459.

²³ Hoensch, 1997. 11.

²⁴ Staatsverträge I. Nr. 17.

²⁵ Uo. Nr. 64.

²⁶ Uo. Nr. 77., 78.

lovagok javára foglalt állást: felszólította Jagelló Ulászlót, hogy ne szövetkezzen pogányokkal és schismaticusokkal, s elismerte, hogy Žmudz és Dobrin a Rend fennhatósága alá tartozik.²⁷ Egy későbbi forrás szerint a Német Lovagrend mindezt 60.000 aranyat ígért Vencelnek.²⁸ A döntőbírói ítéletet Jagelló Ulászló nem ismerte el igazságosnak és jogszerűnek.²⁹ Zsigmond követi 1410. március 31-én Marienburgban abban állapodtak meg a nagymesterrel, hogy a Német Lovagrend a magyar király tudta és beleegyezése nélkül nem fog különbékét kötni Lengyelországgal.³⁰ Áprilisban Késmárkra hívta a lengyel királyt, hogy közvetítsen közte és a keresztes lovagok között, de Jagelló Ulászló nem ment el a tárgyalásokra. Zsigmond ezért útnak indította Lengyelországba Stibort és Garai Miklós nádort, hogy békés úton próbáljanak megegyezést elérni a felek között.³¹ A fegyverszüneti és közvetítői tárgyalások ideje alatt azonban konkrét katonai előkészületek is folytak. A kudarcba fulladt késmárki találkozó után Zsigmond 1500 lovat küldött Neumarkon át a sziléziai származású Christoph Gersdorffal Poroszországba.³² A lovagrend megbízottai Sziléziában, Csehországban és Németországban fegyvereket és katonai felszereléseket vásároltak, Ulrich von Jungingen nagymester pedig a lengyel király öccsével, Svitrigailóval kezdett tárgyalásokat.³³ Római királlyá választásának reményére alapozva Zsigmond királyi címet és koronát ígért Vitold litván fejedelemnek, hogy felbomlassza a lengyel-litván uniót.³⁴ Vitoldnak azonban belpolitikai okokból sokkal fontosabb volt Žmudz visszaszerzésének kérdése.³⁵

1410 nyarán egyértelművé vált, hogy mindkét fél eltökölte magát a háború mellett. Zsigmond hazarendelte a Lengyelországban tartózkodó alattvalóit, s minden lengyelt kitiltott országából.³⁶ Figyelmét azonban a küszöbön álló háborúról fontosabb események vonták el: 1410. május 18-án életét veszítette Ruprecht császár, így római királlyá választására koncentrált.³⁷ 1410. június 24-én lejárt az előző évben kötött fegyverszünet a Német Lovagrend és Lengyelország

²⁷ Uo. Regest. 80

²⁸ *Die Berichte der Generalprokuratoren des Deutschen Ordens an die Kurie. Bande I–II.* Berab. Kurt Forstreuter, Hans Koeppen. Göttingen, 1960–1961 (Továbbiakban: *Berichte*). Bd. II. Nr. 59.

²⁹ Pósn László: Zsigmond és a Német Lovagrend. [*Hadtörténelmi Közlemények*](#) 111. (1998) 630–656. 641.

³⁰ Staatsverträge I. Nr. 86.

³¹ Dvořáková, 2009.106.

³² Vö. 28. oklevélszöveggel. (A szerk.)

³³ Font, 1997. 83–84.

³⁴ Nowak, 1964. 98.; Boockmann, 1975. 89.

³⁵ Pósn, 1998. 641.

³⁶ Hoensch, 1997. 12.

³⁷ Pósn László: *Németország a középkorban*. Debrecen, 2003. 281.

között. Július 7-én a lengyel-litván hadak átlépték Poroszország határait. Három nappal később Zsigmond hadat üzent Jagelló Ulászlónak, hogy a fenyegetéssel a támadás leállítására bírja a lengyel királyt. Arra, hogy dél felől ő maga is beavatkozzon a háborúba, még nem állt készen.³⁸ 1410. július 15-én a lengyel-litván sereg Grünwaldnál nagy győzelmet aratott a lovagrend felett.³⁹ Kulmerland és a Visztula-vidék meghódolt Jagelló Ulászló előtt, de a Rend fő várát, Marienburgot két hónapi ostrommal sem tudta elfoglalni. Mint a német korona várományosa, 1410. augusztus 2-án a háború finanszírozására engedélyezte a lovagrendnek, hogy aranypénzt veressen.⁴⁰ A Birodalomban az aranypénz verése uralkodói jog volt, s az 1356. évi aranybulla csak a választófejedelmeknek adta meg ezt a privilégiumot. Az augusztus 2-i engedélyével Zsigmond a Birodalomhoz tartozónak deklarálta a Német Lovagrendet, a német fejedelmeket, nemeseket és városokat pedig a lovagok támogatására szólította fel.⁴¹ 1410 szeptember végén Stibor 12 bandériummal betört Dél-Lengyelországba. Kifosztotta Sandomierz környékét, majd visszatért Magyarországra. válaszképpen lengyel csapatok léptek magyar földre, és Bártfánál győzelmet arattak Stibor serege felett.⁴² Elképzelhető, hogy Stibor támadása is szerepet játszott abban, hogy 1410 szeptember végén Jagelló Ulászló beszüntette Marienburg ostromát és kivonult Poroszországból. A Német Lovagrend ezután gyorsan visszafoglalta várainak s városainak többségét, sőt októberben már betört Lengyelországba, de október 10-én Koronowo (Polnisch Krone) mellett ismét vereséget szenvedett.⁴³ Poroszországban viszont a lovagok nagyszámú zsoldossal megerősítették helyzetüket, Jagelló Ulászlónak pedig kezdett kimerülni a kincstára. Cseh zsoldosai zúgolódtak elmaradozó fizetésük miatt, a lengyel nemesség sem akart elhúzódó, költséges háborút, és attól is tartott, hogy dél felől megismétlődhet a magyar király támadása. Vitold litván fejedelem és Janusz mazóviai herceg sem akarta, hogy a Német Lovagrend legyőzésével Jagelló Ulászló túlságosan megerősödjön. Ráadásul az Aranyhorda

³⁸ Font, 1997. 93.

³⁹ Evans, Geoffrey: *Tannenberg 1410–1414*. London, 1970.; Kuczyński, Stefan Maria: *Wielka wojna a Zakonem Krzyżackim w latach 1409–1411*. Warszawa, 1966.

⁴⁰ *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum. Pars II: Regesta Privilegiorum Ordinis S. Mariae Theutonicorum. Mit einem Anhang: Papst- und Konzilsurkunden*. Hrsg. Erich Joachim, Walther Hubatsch. Göttingen, 1948. (Továbbiakban: Regesta II.) Nr. 1672.

⁴¹ *Regesta Imperii XI. Die Urkunden Kaiser Sigismunds (1410–1437). Bande I–II*. Bearb. Johann Friedrich Böhrer, Wilhelm Altmann. Innsbruck, 1896–1900. (Továbbiakban: RI XI) RI XI/I. Nr. 10.

⁴² Dvořáková, 2009. 287.

⁴³ Biskup, 1991. 54.; Kutowski, 1912. 486–487.

belháborúi ismét jó alkalmat kínáltak a litvánoknak, hogy keleten aktívabb politikát folytassanak.⁴⁴

Ilyen körülmények között a lengyel király tárgyalásokra kényszerült. A nagy zsoldossereg fenntartása a lovagrend kincstárát is megterhelte, így a nagymester szintén hajlott a tárgyalásokra. 1410. december 9-én Nieszwawában fegyverszünetet kötöttek,⁴⁵ majd 1411. február 1-én Torunban békeszerződést írtak alá.⁴⁶ Mindezt a lovagrend az 1410. március 31-i megállapodással ellentétben Zsigmond tudta és beleegyezése nélkül tette. Ez azt is jelentette, hogy a magyar és a lengyel király között még mindig hadiállapot állt fenn, ami azzal fenyegetett, hogy lengyel támadás érheti Magyarországot. Ugyanakkor a thorni békét aláírók tudták, hogy valójában teljesíthetetlen feltételeket foglaltak írásba. Már az aláírásakor számolni lehetett azzal, hogy a háborúban komoly károkat szenvedett Poroszország nem lesz képes egy éven belül kifizetni a 100000 Schock cseh garas összegű hadisarcot.⁴⁷ A lengyel király és a litván fejedelem kötelezettséget vállalt arra, hogy pogány és ortodox alattvalóikat katolikus hitre térítik,⁴⁸ de tudható volt, hogy belpolitikai okokból ez végrehajthatatlan.

Az 1411. évi thorni béke a kezdetektől magában hordozta egy új háború lehetőségét. Emiatt a Német Lovagrend igyekezett továbbra is jó viszonyban maradni Zsigmonddal, és jóvátenni, hogy beleegyezése nélkül kötött békét Lengyelországgal. Az 1411. szeptember 7-én kötött szerződésben hajlandó volt az eddigieknél még többet fizetni Neumark után.⁴⁹ Ezt Velence, akivel Zsigmond súlyos gazdasági háborút vívott, hogy a Levante térségéből jövő kereskedelmi útvonalakat a Birodalom és a magyar királyság érdekeinek megfelelően formálja át,⁵⁰ úgy értelmezte, hogy a magyar király Velence elleni politikáját a Német Lovagrend finanszírozza.⁵¹ A helyzet józan mérlegelése Zsigmondot is a lovagrend és Lengyelország közötti tartós béke megteremtésére, és ezzel együtt a magyar-lengyel viszony rendezésére ösztönözte. A Lengyelországgal történő meg-

⁴⁴ Spuler, Bertold: Die Aussenpolitik der Goldenen Horde. Die Horde als Großmacht in Osteuropa und Vorderasien. *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas* 5. (1940) 1–2. sz. 1–75., 3–4 sz. 279–365. 318.; Vásáry István: *Az Aranyhorda*, Budapest, 1986. 121.; [Krollmann, Christian: Politische Geschichte des Deutschen Ordens in Preußen. Königsberg, 1932.](#) 93–94.

⁴⁵ Hoensch, Jörg Konrad: *Geschichte Polens*. Stuttgart, 1998. 77.

⁴⁶ Staatsverträge I. Nr. 84.

⁴⁷ Volckart, Oliver: *Die Münzpolitik im Ordensland und Herzogtum Preußen von 1370 bis 1550*. Wiesbaden. 1996. 67–68.

⁴⁸ Staatsverträge I. Nr. 84.

⁴⁹ Uo. Nr. 67.

⁵⁰ von Stromer, Wolfgang: Zsigmond császár Velence elleni kontinentális zárata és a nemzetközi kereskedelmi utak áthelyeződése. *Századok* 121. (1987) 4. sz. 638–659. 639.

⁵¹ Berichte II. Nr. 61.

békélés Zsigmond számára három nagy cél elérésének az előfeltételét jelentette: hatékonyabb fellépést a törökkel szemben, az egyházszakadás felszámolását és az univerzális császári hatalom eszményéből következően a római és a görög egyház közötti unió megteremtését.⁵² Az új háborúra és revansra készülő Heinrich von Plauen nagymester az 1412. január 4–8. közötti tárgyalásokon 300.000 aranyat kínált fel Zsigmondnak, hogy a Rend számára zsoldosokat fogadjon fel.⁵³ Az időközben római királlyá választott (1411. szeptember 20.) Zsigmond 375.000 aranyban szabta meg a katonai támogatás árát, de csak abban az esetben, ha a lengyel király támadná meg Poroszországot.⁵⁴

Ezek a feltételek már a krakkói udvarral való megbékélés előkészítését szolgálták, s azt jelezték, hogy korábbi politikájával ellentétben Zsigmond nem hajlandó katonailag is részt venni Heinrich von Plauen tervezett támadó háborújában. Jagelló Ulászló szintén jelzésértékű politikai lépést tett: felbontotta a Velencével még a háború elején kötött szövetséget.⁵⁵ A kölcsönös közeledést szolgáló lépések után 1412 márciusában a két uralkodó Lublóban találkozott, ahol 15-én békeszerződést írtak alá,⁵⁶ amelyhez egy hónappal később a litván fejedelem is csatlakozott.⁵⁷ Moldva, Podólia és Halics-Volhínia hovatartozásának kérdésében Zsigmond tudomásul vette a fennálló helyzetet, s elismerte, hogy ezek a területek a szerződő felek élete végéig a lengyel-litván állam fennhatósága alá tartoznak. Haláluk után döntőbírói ítéletnek kell rendeznie későbbi hovatartozásukat. A Moldva feletti lengyel fennhatóságot Zsigmond azzal a kitéttel ismerte el, hogy annak fejedelem köteles a magyar királyt fegyveresen segíteni a török elleni küzdelmekben. Ha ennek nem tenne eleget, a magyar és a lengyel király felosztja egymás között a vajdaságot.

A lengyel-lovagrendi viszony rendezésében Zsigmond döntőbírókét kívánt fellépni.⁵⁸ Nyomatékosan figyelmeztette a nagymestert, hogy ne indítson háborút Jagelló Ulászló vagy Vitold ellen. Ugyanakkor kezekedett arról, hogy a krakkói udvar betartja a békét, a lengyel király előtt pedig a lovagrendért vállalt kezességet.⁵⁹ Időnyerés céljából Heinrich von Plauen ugyan elküldte követeit Budára, a döntőbíráskodásra,⁶⁰ de valójában már az új háborúra készült. A dön-

⁵² Hoensch, 1997. 13.

⁵³ Staatsverträge I. Nr. 86.

⁵⁴ Regesta II. Nr. 1720.; Berichte II. Nr. 87.

⁵⁵ Pósn, 1998. 643.

⁵⁶ Staatsverträge I. Nr. 90.; Ld. a 38. oklevélszöveget.

⁵⁷ Uo. Nr. 92.

⁵⁸ Vö. a 40. és 41. oklevélszöveggel. (A szerk.)

⁵⁹ RI XI/I. Nr. 200.

⁶⁰ Vö. a 42. oklevélszöveggel. (A szerk.)

tőbíráskodás 1412. június 5-én kezdődött. Mindkét fél hosszú panaszlistákat terjesztett elő.⁶¹ Az ítélet 1412. augusztus 24-én született meg, s lényegében megerősítette a thorni békét.⁶² Mivel a Német Lovagrend még csak a hadisarc felét fizette ki Lengyelországnak, Zsigmond magára vállalta a másik fél kifizetését. 1412. augusztus 30-án adóslevelet állított ki Jagelló Ulászló királynak 50.000 Schock cseh garas megfizetésére. A Velencével 1411 óta folyó háború, valamint a német uralkodóválasztás miatt azonban nem rendelkezett ennyi készpénzzel, ezért a lovagrendtől átvállalt adósság nagyobb részének teljesítésére 37.000 Schock cseh garas értékben 13 szepesi települést elzálogosított Jagelló Ulászló királynál.⁶³ A lovagrend viszont kötelezettséget vállalt arra, hogy a Zsigmond által hitelezett pénzt négy részletben 1414. október 29-ig visszafizetik, de nem 50.000, hanem 62.000 Schock cseh garast.⁶⁴ A vitatott határkérdések rendezésére 1412 őszén Zsigmond a kor ismert magyar jogtudósát, Makrai Benedeket küldte Lengyelországba és Poroszországba.⁶⁵

A kompromisszumra törekvő budai döntőbíráskodás azonban, amely Zsigmond politikai érdekeit tükrözte, egyik felet sem elégítette ki: Jagelló Ulászló Kulmerland és Pommerellen földjére is szeretne volna kiterjeszteni hatalmát, a lovagrend pedig vissza akarta szerezni Żmudźot. 1413 októberében a nagymester csapatokat vonultatott fel a mazóviai határra, de az új háború tervének és időzítésének nem volt támogatottsága Poroszországban, s 1414. január 7-én a lovagrend vezető tisztségviselőinek testülete leváltotta tisztségéből Heinrich von Plauen nagymestert.⁶⁶ A kiéleződő helyzet megoldására 1414. január 15-ére Zsigmond ismét döntőbíráskodásra szólította a feleket Budára.⁶⁷ A thorni békében foglaltakhoz képest a lengyel király most komoly területi követeléssel állt elő: Kulmerlandot, Pommerellent kérte, s kinyilvánította, hogy a lengyel-litván unió halála után sem hajlandó lemondani Żmudźról. A megadott határidőre, 1414. június 24-re nem született ítélet, mert az egyik döntőbíró, az esztergomi érsek megbetegedett. Jagelló Ulászló király július 18-án hadat üzent a lovagrendnek, s csapatai 25-én át is lépték a porosz határt.⁶⁸ Az új lovagrendi-lengyel háború az egyetemes zsinat összehívásának sikerét is fenyegette, ezért Zsigmond

⁶¹ Boockmann, 1975. 96–99.

⁶² Staatsverträge I. Nr. 94.; Regesta II., Nr. 1746., 1747.

⁶³ RI XI/I. Nr. 365., 380.

⁶⁴ Hoensch, 1997. 16.

⁶⁵ RI XI/I. Nr. 363. Ld. a 43. oklevélszöveget. (A szerk.)

⁶⁶ Helbing, Herbert: Ordensstaat, Herzogtum Preußen und preußische Monarchie. In: *Preußen. Epochen und Probleme seiner Geschichte*. Hrsg. Dietrich, Richard. Berlin, 1964. 1–30. 15–16.

⁶⁷ RI XI/I. Nr. 870.

⁶⁸ Nöbel, Wilhelm: *Michael Küchmeister. Hochmeister des Deutschen Ordens 1414–1422*. Bad Godesberg, 1969. 80. (Quellen und Studien zur Geschichte des Deutschen Ordens 5.)

erőteljes nyomást gyakorolt a felekre a harcok beszüntetése érdekében. 1414. október 7-én a felek két évre szóló fegyverszünetet kötöttek, s abban állapodtak meg, hogy vitás kérdéseiket a konstanzi zsinat döntőbíráskodására bízzák.⁶⁹ A zsinat 1414. május 11-én napirendre tűzte a Német Lovagrend és Lengyelország vitáját. Az elhúzóódó per miatt előbb 1416. április 6-án, majd 1417. május 14-én egy-egy évvel meghosszabbították a korábbi fegyverszünetet.⁷⁰ 1418. április 22-én a zsinat úgy ért véget, hogy a lengyel-lovagrendi viszályban nem született érdemi döntés vagy állásfoglalás.⁷¹

A következő év folyamán mindkét fél elfogadta, hogy ügyükben újra Zsigmond döntőbíráskodjon.⁷² A német-magyar uralkodó korábbi döntéseihez hasonlóan 1420-ban jogszerűnek ismerte el az 1411. évi thorni békét és érvénytelennek nyilvánította Jagelló Ulászló területi követeléseit.⁷³ A lovagrend és Lengyelország közötti újabb, 1422. évi rövid háborút lezáró melnosee-i béke (1422. szeptember 27) alapvetően az első thorni békén, valamint Luxemburgi Zsigmond 1412. és 1420. évi döntőbíráskodásán alapult. Csak abban tért el azoktól, hogy Žmudž tartományt Jagelló Ulászló és Vitold halála után is Litvániához tartozónak mondta ki, ami nem kerül vissza a lovagrendhez.⁷⁴

⁶⁹ Staatsverträge I. Nr. 105.; RI XI/I. Nr. 1171., 1276.

⁷⁰ Staatsverträge I. Nr. 122., 130.

⁷¹ Hoensch, 1997. 22.

⁷² Regesta II. Nr. 1950., 1954., 1967., 2004. Vö. a 47. oklevélszöveggel.

⁷³ Uo. Nr. 2017., 2018.

⁷⁴ Ekdahl, Sven: Der Krieg zwischen Deutschen Orden und Polen-Litauen im Jahr 1422. *Zeitschrift für Ostforschung* 13. (1964) 614–651.; Lückcrath, Carl August: *Paul von Rusdorf. Hochmeister des Deutschen Ordens 1422–1441*. Bad Godesberg, 1969. 43–44.

Oklevélszövegek

24.

1388. augusztus 2. Buda. *Zsigmond magyar király oklevele, amellyel egy évre szóló (1389. szept. 29-ig) fegyverszünetet köt Ulászló lengyel királlyal, és jóvátételt ígér, amennyiben ő maga, vagy hívei megszegnék ezt a fegyverszünetet.*

Nos Sigismundus Dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae ac marchio Brandenburgensis, etc. tenore praesentium significamus, quibus expedit universis, quod nos ex certis causis de consilio fidelium nostrorum praelatorum et baronum veras treugas pacis nomine nostro et ad nos pertinentium cum illustrissimo principe domino Ladizlao rege Poloniae et ad eum spectantibus statuimus, ordinavimus et disposuimus, ac policemur et promittimus eas a festo Sancti Michaelis archangeli proxime affuturo usque ad annualem revolutionem dicti festi inclusive sine fraude et dolo duraturas, promittentes pro nobis et ad nos pertinentibus bona nostra fide et in virtute praestiti iuramenti huiusmodi veras treugas pacis firmiter et inviolabiliter observare. Et in casum et eventum, quod nos dictas pacis treugas, quod absit, infringerimus, extunc fidefragi et violatores treugarum debemus reputari, et si aliquis vel aliqui ex nostris saepedictas treugas pacis violare praesumpserit et legitime praedicta fecisse repertus fuerit, talem vel tales usque ad satisfactionem condignam laeso vel laesis memorato domino Ladizlao regi Poloniae vel illi seu illis, quorum interest, sine fraude et dolo curabimus assignare. Et in casu, quo huiusmodi pacis et treugarum violatorem vel violatores assignare non curaremus, extunc promittimus bona fide et in virtute iuramenti, quibus supra omnia et singula dampna, iniurias seu molestias praetextu huiusmodi violationis treugarum data vel illatas reficere, refundere et resarcire iuxta iuramentalem dispositionem dampni aut iniuria passorum vel passi integraliter et ad plenum. In cuius rei testimonium praesentes concessimus litteras nostras pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum Budae veteri, die Dominico proximo post festum Ad vincula Beati Petri apostoli, anno Domini M-o CCC-mo LXXX-mo octavo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5530.

MH: 11053–54.

MNL OL DF: [288 983](#).

Közl: [Mon. Pol. XII. 20–21. o. 16. sz.](#), [Fejér, CDH XI/1. 458. o. CCLVI. sz.](#);

Regesza: [Óváry I. 126. sz.](#); [ZsO I. 677. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 38 x 27 cm. Függőpecsétje elveszett. (N. Á.)

(Tóth Péter)

1395. január 6. Szucsáva. *Mivel István, moldvai vajda Ulászló, lengyel király segítségével foglalta el a moldvai vajdaságot, ezért megígéri neki és Hedvig királynénak, hogy ő, utódai és Moldva egész népe minden eszközzel támogatni fogják a magyar király és Besszarábia vajdája ellenében, valamint a törökök, a tatárok és az oroszok ellen. Továbbá, ha valaha Ulászlónak, vagy utódainak segítségre lenne szüksége a teuton lovagok, vagy a keresztések elleni harcban, lehetőségeikhez mértén támogatást nyújtanak neki. Moldva előkelői ugyancsak hűséget fogadnak Ulászlónak és Hedvignek, és biztosítják őket arról, hogy jelenlegi és jövőbeni urukat egyaránt megakadályozzák abban, hogy a lengyel korona ellen szervezkedjen, amennyiben annak ilyen szándéka volna.*

Nos Stephanus, terrae Moldaviae voyevoda, notum facimus hacce tabula nostra cuique, qui earum inspiciet vel modo audiet, nos dei et Ladislai, magnifici Poloniae regis, Lituaniae, Rossiae, aliarum terrarum, carissimi domini nostri auxilio occupavisse atque possedisse terrae Moldaviae voyevodatam. Proinde polliciti sumus pollicemurque nos carissimo domino nostro, Poloniae regi, magnificae Hedvigi reginae, liberis, successoribus, dominis futuris regibusque, nepotibus, coronae Poloniae cum liberis nostris, postea futuris successoribus terraeque Moldaviae dominis, nepotibus fidem servaturos cumque omnibus opibus nostris, omnibus proceribus, omnibus terrigenis, officialibus, tota terrae Moldaviae gente contra Hungariae regem, Bassarabiae voyevodam, Turcos, Tataros, Rossos praesentes adfuturos. Item si quando contigerit, ut auxilium nobis in regni Poloniae regionibus remotioribus, ultra Cracoviam et ultra Poloniam, in Teutonos et in cruciferos versus ferendum esset, et Ladislaus rex vel successores ipsius certiores nos de ea re fecerint et nos monuerint, adiuvabimus eos, quantum in nobis situm erit, contra omnes hostes eorum ne unum quidem excipientes per honorem et fidem, sine fraude et dolo. Pollicemurque insuper nos eos de omnibus rebus praemonituros, consilia eis optima daturus, contra eos nullo tempore futuros nec alios nobis dominos praeter eos quaesituros in saecula saeculorum, sine fraude et dolo. In cuius tabulae nostrae vigorem sigillum nostrum appendimus. In oppido nostro Sociavia, sanctae Epiphaniae et Baptismatis divini die. Nos quoque domini et proceres terrae Moldaviae, dominus Michaël, frater voyevodae, dominus Bratal Niatedul, dominus Stanislaus, dominus Dragasius eques, dominus Hrozea eques, dominus Ioannes Stravicius, dominus Vladus iudex, dominus Michaël Ivanisius eques, dominus Hideu, dominus Romanus Costea eques, alii domini proceres, terrigenae, tota terrae Moldaviae gens polliciti sumus pollicemurque una cum voyevodis nostris, terrae Moldaviae dominis, qui nunc sunt et postea erunt, nos magnifico Ladislao, supra scripto Poloniae regi, Lituaniae,

Rossiae, aliarum multarum terrarum, carissimo domino nostro, magnificae Hedvigi, liberis, successoribus, qui postea erunt nepotibus, coronae Poloniae fidem servaturos eisque cum omnibus opibus, omnibus amicis, omnibus fratribus, liberis, nepotibus nostris contra Hungariae regem, Bassarabiae voyevodam, Turcos, Tataros, Rossos succursuros. Item si quando contigerit, ut auxilium nobis in regni Poloniae regionibus remotioribus, ultra Cracoviam et ultra magnam Poloniam, in Teutonos inque cruciferos versus ferendum esset, et Ladislaus, Poloniae rex, eiusque successores, Poloniae domini futuri ac reges, certiores nos de ea re fecerint et nos monuerint, adiuvabimus eos, quantum in nobis situm erit, in regionibus ad unam omnibus per honorem et idem, sine fraude et dolo, neque ullo tempore contra eos erimus. Si autem dominus noster, qui nunc est vel postea erit, contra dominum regem vel coronam Poloniae aliquid struxerit vel id ad effectum iam adduxerit, nostrum erit dominos nostros ab ea re revocare, retrahere ac retinere. Quod si dominus noster, qui nunc est vel postea erit, nos in ea re sequi noluerit, nos obligati erimus domino regi et coronae Poloniae amici manere contraque illos dominos nostros communiter exurgere per honorem et fidem, sine fraude et dolo. In cuius rei vigorem sigilla nostra huic tabulae nostrae appendimus. In oppido Sociavia sanctae epiphaniae et baptismatis divini die, anno post sanctam nativitatem Divinam 1395.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5329.

MH: 11055–62.

MNL OL DF: [288 971](#).

Közli: [DIR I/2. 817–819. o. DCXLVII. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete: 45 x 26 cm. Plicájára (5 cm), eredetileg 11 pecsétet függesztettek vörös színű selyemzsinórral, ebből ma 7 pecsétfészek van meg öt pecsétnyomattal. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. Az oklevél szövegét szláv nyelven rögzítették. Latin átíratát Eudoxiu de Hurmuzaki kiadása nyomán közöljük. (*N. Á.*)

1397. május 25. Gniezno. *Hedvig lengyel királynő és magyar trónörökös Stęszewi Mościcót szolgálataiért pénzzadományban részesíti, mégpedig úgy, hogy kiegészíti 60 prágai garas-márkával azt az összeget, melyet említett híve Ulászló királytól kap Mosina városában. Ez a járandóság mindaddig megilleti, amíg ő és utódai birtokolják a települést.*

Hedwigis Dei gratia regina Poloniae et heres Ungariae, significamus tenore praesentium quibus expedit universis praesentibus et futuris praesentium notitiam habituris, quod consideratis fidelibus servitiis, nobis per Moscizconem de Stanssewo nostrum fidelem dilectum studiose exhibitis et in posterum exhibendis, volentes sibi harum intuitu gratiam facere et ad nostra servitia propensius exhibenda reddere promptiorem, sibi et suis heredibus et legitimis successoribus, in et super opido nostro Mossina et eius pertinentiis sexaginta marcas grossorum Pragensium numeri Polonialis consueti, et octo grossos in marcam quamlibet computando, ad pecunias eidem Moszczyczoni per serenissimum principem dominum Wladislaum regem Poloniae, nostrum consortem carissimum, in et super eodem opido similiter pro suis servitiis assignatas, superaddimus gratiose et donamus; ita, quod idem Moszczicz et sui successores opidum praedictum tenebunt, habebunt, utifruentur et possidebunt tamdiu, donec sibi vel eisdem successoribus, per nos vel nostros successores praedictae sexaginta marcae integre fuerint persolutae: harum quibus sigillum est subappensum nostrum testimonio litterarum. Datum Gneznae die sancti Urbani papae et [...]⁸

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 352.

MH: 11063–64.

MNL OL DF: –

Közli: [KDW III. 1980. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete: 28 x 23 cm. Plicájára (4,5 cm), eredetileg függőpecsétet függesztettek, mely mára elveszett. (*N. Á.*)

⁸ Elmosódott, olvasata bizonytalan. Datálása az oklevél hátoldali jegyzetei és korábbi kiadása után történt. (*T. O.*)

1403. április 4. Zalatnak. Magyar országnagyok oklevele, amelyben ünnepélyesen kinyilvánítják barátságukat a lengyel főurak iránt és kijelentik, hogy a kereskedelmi megállapodások érvényben maradnak. Azt kívánják, hogy Magyarország újra megválasztott uralkodója és a lengyel király baráti szövetségben legyenek és egyik fél sem támogatja a királyát, ha hadat indít a másik fél ellen.

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Summi Regis dispositio ineffabili ratione cuncta disponens inter caeteras virtutes hanc, quae pax dicitur et praestantior dignata est reputare, a qua filius Altissimi tanquam a digniori rex pacificus voluit [nominari],⁹ qua [praeordinans] exsuperari omnem sensum nobis reliquit exemplum [inquiens apostolis], pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis, innuens, ut in pacis amplitudine iugiter ambulemus, sine qua etiam non potest coli bene caelestis medicus et auctor verae pacis, in cuius dulcedine singuli ratione fruenter merito deberent sua loca firmiter figere et fundare. Proinde nos praelati et barones, proceres, nobiles et communitates etc. universorum terrigenarum regni Hungariae ad notitiam tam praesentium, quam futurorum per haec scripta deducimus, quomodo cogitantes ea, quae pacis sunt et non afflictionis, considerantesque, quod effusa contentio super principes facit eos errare in invio et non in via, futurorum etiam periculorum dispendiis ex elationibus disturbiorum et guerrarum venientibus cupientes occurrere, dignum arbitramur et rationi consentaneum, ut foedus amicitiae et pacis tranquillitas inter haec regna, videlicet Ungariae et Poloniae diuturnis temporibus, quorum contrariorum memoria hominum non exstitit, roborata et firmata perpetue observentur. Et ne de recordia posterorum seu succedaneorum nostrorum memoria decideret eiusdem foederis longaevis et laudabiliter firmati, servatio maturo consilio praehabito de certa scientia nostra et voluntate ultronea ipsam tenore praesentium innovamus, promittentes pura fide, sine dolo et fraude ipsi regno Poloniae, eiusque praelatis, baronibus, proceribus, nobilibus et terrigenarum communitatibus efficaciter assistere et ipsis auxiliis, consiliis, favoribusque nostris temporibus perpetuis firmiter adhaerere, ipsos nunquam aliquibus coloribus exquisitis deservendo, eo etiam non obmisso, quod omnes dispositiones, ordinationes et consuetudines antiquae circa mercantias et alias quascumque negotiationes [fieri solitae] inter eadem regna diutius, et [signanter] tempore piae memoriae Lodovici et Kazimiri regum servatae inviolatae et integrae permaneant et regnum utrumque circa iura

⁹ XVI. század eleji másolata: AGADW, Libri Legationum III. kötet, 5a–b. fol. A szögletes zárójelbe tett, kopás miatt nehezen olvasható szavakat a Libri Legationum III. kötetében szereplő másolat alapján rekonstruáltuk. (T. P.)

dominiorum et possessionum quorumlibet, [quae nunc tenet], possidetque, pacificum perpetue conservetur. Illo praesertim addito specialiter et expresse, quod regem nostrum, quem noviter elegimus et introduximus, ac successores eius, reges Hungariae [cum] ipsorum rege, seu regibus unire et amicabiliter foederare volumus, quod et ipsi vice reciproca facere tenebuntur. Si autem aliquis regnorum praedictorum rex, utpote si noster adversus illos aut eorum adversus nos insurgeret et nobis aut ipsis guerras movere intenderet, extunc nos regi nostro contra ipsos non debemus praestare subsidia et ipsi regi eorum contra nos etiam non facient pari modo. Et ut praescripta per successores nostros irrefragabiliter teneantur, praesentes nostrorum appensorum sigillorum munimine fecimus communiri. Datum in oppido Zalatnak Zagrabiensis dyocesis, quarto die mensis Aprilis, anno Domini millesimo quadringentesimo tertio.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5542.

MH: 11065–11113.

MNL OL DF: [288 984](#).

Közli: [Dogiel, I. 40–41. o. V. sz.](#)

A hajtogatások mentén kissé kopott hártán, amelynek mérete 40 x 25 cm. Az oklevélre eredetileg 51 pecsétet függesztettek egy sorban címzetlen pergamenszalagokon. Ma 47 darab található meg ebből. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (*N. Á.*)

(*Tóth Péter*)

1410. április 27. Krakkó. *Ulászló lengyel király szabad átvonulást biztosít Zsigmond királynak és kíséretének Poroszország felé, mivel az 1500 lovassal elindul, hogy rendezze a lengyel király és a porosz keresztetek közötti konfliktust.*

Serenissimo principi domino Sigismundo, Dei gratia, regi Hungarorum, Croatiae, Dalmatiae, etc. marchioni Brandenburgensi, sacri Romani imperii vicario generali, et regni Bohemiae gubernatori, etc. Wladislaus, eadem gratia, rex Poloniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, supremus princeps, Litvaniae, Pomeraniae, Russiaeque dominus, et heres etc. salutem et perfectam in Christo amoris charitatem. Illustris princeps, frater noster carissime. Ex quo ad sopiendas dissensiones et ad sedanda disturbia, inter nos et cruciferos de Prussia currentia, salutifero moti proposito, ad partes Prussiae satagitis visitare, ut securi et sine impedimento fines regni et terrarum nostrarum valeatis pertransire; pro caritate vobis et omnibus praelatis, baronibus, militibus, clientibus, aliisque cuiuslibet status et conditionis hominibus, in vestra familiaritate et comitiva euntibus, in numero mille quingentorum equorum, de salvo, securo, et christianico conductu tenore praesentium providemus; promittentes in verbo nostro regio, sub fide honore, et onere iuramenti nostris, dolo et fraude cessantibus, nulla arte ingenio, astutia, vel colore, observatis, quod libere, secure, et sine omni impedimento, cum tota comitiva, et familiaritate vestris, eundo ad Prussiam et redeundo ad regnum Hungarorum, fines regni et terrarum nostrarum, per terras et aquas poteritis pertransire, sub securo, perfecto et integro, christianico et indubitato securitatis conductu absque ulla molestia, arrestatione, retentione, offensa vel gravamine, salvis rebus omnibus et personis. Itaque cum omnibus praedictis vestris praelatis, baronibus et tota comitiva, familiae vestrae, de regno vestro Hungarorum, ut praemissum est, per regnum nostrum ire et ad regnum vestrum reverti et redire, usque in Lubocza, a duce Wythowdo, omnibusque subditis ipsius et nostris securi valeatis et possitis; nolentes tamen, ut per hoc securitatis nostrae conductus laederetur, cassaretur et cessaret; si quod absit, inter vestros familiares et nostros subditos aliqua seditio, contentio, controversia et discordia verbi, facti vel operis, oriatur, vel crescat; et si ex eis, quantuncunque offensio, vel laesio personarum, inflictio vulnerum, vel mortis stipendium sequeretur vel veniret, et si rumor aliquis vel incendium, per familiares vestros committeretur; ut per hoc dictus salvus conductus ullo modo debeat violari; sed quod inviolabiliter permaneat, et robur obtineat sincere et constantis firmitatis. Praeterea nuntii, ambasiatores vestri, interim vestram sinceritatem ad Prussiam sequentes, vel de Prussia ad Hungariam per vos remittendi, aut dirigendi cuiuscunque gradus, status, conditionis aut praeeminentiae fuerint, eadem securitate

et conductu vobiscum debent potiri, et gaudere, quorum equos in numerum mille quingentorum. equorum vestrae comitivae et familiaritatis, prius descriptorum, poni volumus et omnimode computari. Vobis igitur capitaneis, procuratoribus, tenutariis, castritenis, et singulis regni nostri officialibus, tum advocatis, consulibus, rectoribus civitatem, qui praesentibus fueritis requisiti, damus firmis nostris regalibus in mandatis quatenus praedictum dominum Sigismundum, regem Hungarorum etc. cum eius comitiva, honorifice susceptum, benevole pertractetis, et de securitate omnimoda providere debeatis; praesentibus ab hinc ad festum S. Joannis Baptistae nunc proxime venturum tantummodo valituris. Datum Cracoviae, die Dominico Vocem Jucunditatis anno Domini millesimo quadringentesimo decimo, nostrae maiestatis sigillo praesentibus sub appenso. Ad relationem domini Nicolai regni Polonie vicecancellarii.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 36.

MH: 11114–16.

MNL OL DF: –

Közli: [Lites T. II. 446–447. o. LVI. sz.](#); [Dogiel I. 41–42. o. VI. sz.](#); [Fejér, CDH X/5. 76–78. o. XX. sz.](#) Regeszta: [ZsO II. 7525. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 43 x 30 cm, kezdőbetűje díszes „S” betű. Plicájára (kb. 8 cm) természetes színű, ép függőpecsétet erősítettek pergamenyszalaggal, melynek függesztése mára elszakadt. II. Ulászló lengyel király felségpecsétjének előlapja (kb. 122 mm). (*N. Á.*)

1410. június 16. Buda. *Zsigmond, mint birodalmi helytartó figyelmezteti Ulászló lengyel királyt, hogy hagyjon fel a Német Lovagrend zaklatásával, amely az egyház és a birodalom pajzsa a hitetlenekkel szemben. Ulrich von Jungingentől, a rend nagymesterétől értesült a lengyel uralkodó és a lovagok közötti jogvitákról és a hitetlenek miatt kialakult nézeteltérésekről, s mivel a Német Lovagrend a birodalom és a helytartói hivatal oltalmát élvezzi, Zsigmond támogatni fogja azt Ulászló, a hitetlenek és mindenki más ellen, akik arra törekednek, hogy meggyengítsék a rendet és a kereszténységet.*

Wir Sigmund von gots gnaden Kunig czu Ungern czu Dalmacien czu Croacien etc. Marggraff czu Brandenburg etc. Und des heiligen Romischen Reichs gmeiner Vicarie, lossen euch Kunig Wladisla von Polan wissen, das der Erwardige pruder Ulrich von Iungingen Homeistor Dewczhes Ordens mit samt seynen gebitigern uns vorbracht und geklatgt hat, Wy das Ir mit In czu krige komen seit von der ungelawbigen twegen und das Ir derselben Krige und sache an den allerdurchleuchtigsten Fursten Herren Wenczlaw Romischen und Bemischen Kunig unsern liben Herren und pruder czu dem Rechten gegangen seit und euch des hinder In mit trewen und prifen czu bleiben verbunden habt Und derselb unser Herre und pruder mit dem Rechten dorumb awsgesprochen hab demselben Und als Sy sieh vorschriben haben sy gnuk haben getan Und gern noch gnuk tuen welten Und das Ir dobey nicht meint czu bleiben als Ir euch genu vorschriben habt und euch doruber mit ungelawbigen und andern sterklich besampt und meint sy czu beschedigen. Nu haben sy uns angeruft als ein Vicarie des heiligen Reichs Sint dem male das sy von der heiligen Romischen Kirchen und dem heiligen Reich an dem ort der Cristenheit czu eim schilte wider dy ungelawbigen gesezt und in des heiligen Reichs vorsprochnis sint, das wir In beystendig und behulffen sein sullen, als das uns von Amptes twegen geboret und als wir In des schuldig sein czutuen. Nu sint dem male das sy also in des heiligen Reichs und in Unserr als des Reichs Vicaries vorsprochnis sint So pit wir das Ir pey dem awsproche des egenanten Unsers Herren und pruders pleibt Und sy nicht beschedigt aber sulche awsgesprochene Recht und czu vorderst gote und der ganczen Cristenheit Unser als Irs vorsprechers doran schonet wer aber das sy an dem Unser bete und sulchs Rechten nicht genissen kunden so musten und welten wir In behulffen sein gen euch und den Ungelawbigen und alle den so mit ir sy und dy Cristenheit meint czu krenken, Und weln uns des gen euch und allen ewern Helfern bewart haben mit desem prife der Geben ist czu Oven an dem achten tage vor Sant Johannes tag des Tawffers an der sunnewend

und vorsigilt mit dem Sigill des Vicariats Ampts. Noch Crists geburd in dem Virczenhundertsen und czenden Iare.

Ad mandatum domini regis Johannes de Bamberg.¹⁰

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 62.

MH: 11117–19.

MNL OL DF: –

Közl: [Lites T. II. 449–450. o. LX. sz.](#) Vö. [ZsO II. 7709. sz.](#) regesztával, mely egy latin, jún. 21-én kelt oklevél alapján készült, aminek közlése: [SRP III. 402–403. o.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 41 x 20 cm. Plicájára (kb. 8 cm) selyemzsinóron természetes színű, szélein töredezett viaszpecséttel, mely Zsigmond birodalmi vikárius pecsétje. (*N. Á.*)

(*Borbás Benjámín*)

¹⁰ A korábbi kiadás alapján.

1411. március 31. Igló (Újfalu). Magyar követek Zsigmond királytól nyert különleges felhatalmazásuk alapján a Magyar- és Lengyelország között támadt viszályok elintézése érdekében hozzájárulnak, hogy november 11-én Ófaluban 12 magyar és ugyanannyi lengyel prelátus és báró gyűljön össze Sramoviczéban, és közösen hozzák meg érvényes határozatukat.

Nos miseratione Divina Joannes Strigoniensis archiepiscopus, et Johannes Jauriensis ecclesiarum episcopus, Nicolaus de Gara, regni Hungariae palatinus, Stiborius de Styboricz waywoda Transylvaniae, comes Symon de Rozgon iudex curiae regiae, Nicolaus de Marchali alias waywoda Transylvaniae, Joannes de Polsewcz tavarnicorum regalium magister, Johannes de Maronth pridem banus Machoviensis, et Petrus de Peren nuper comes Siculorum regalium, ad universorum notitiam per haec scripta deducimus. Quomodo cupientes fines Hungariae, et Poloniae regnorum pacatos reddere, et etiam displicentiarum, et iniuriarum materias, ac fomites inter serenissimos principes et dominos, dominos Sigismundum Hungariae, et Vladislaum Poloniae reges, et eorum regna hactenus ortas, et concurrentes suffocare, et ad statum debita caritatis deducere, ita quod unicuique ipsorum iustitia aequo libamine ministretur pro quibuscunque iniuriis, et ex quibuscunque causis ex praedictis regibus unus alium posset, aut vellet impetere, de mandato serenissimi principis domini Sigismundi regis Hungariae, praedicti domini nostri gratiosissimi speciali potestate nobis in hac parte concessa, conventionem per praelatos, et barones regnorum praedictorum, ipso die Sancti Martini proxime affuturo in antiqua praelatis, et baronibus Hungariae, in Schramowiche praelatis, et baronibus Poloniae regnorum Villis statuimus, et condiximus infallibiliter celebrandam. Ad quam nos pro parte nostra praelatos, et barones regni Hungariae bona fide promittimus comportare, sub conditionibus infrascriptis, his videlicet, quod ad eandem conventionem praelati et barones regnorum praedictorum debent venire cum plena, et omnimoda potestate regum, regnorumque praedictorum, ubi duodecim ex dominis praelatis, et baronibus de Hungaria ex una, et totidem duodecim ex dominis praelatis, et baronibus de Poloniae partibus ex altera ad decidendum, sopiendum, et finaliter concludendum omnium displicentiarum, causarum, et iniuriarum inter eosdem reges, et regna currentium, ut praefertur, materias debent per ambas partes dari, nominari, relegi, qui sub fide, et onere iuramenti omnes causas, et facta dissensionum regum, et regnorum praedictorum primo per modum concordiae amicabilem videre, et temperare debent, ut ea recto tramite arbitrii planificarent, et unirent. In casu autem quo ipsi per concordiam complanare non possent, extunc judicialiter vigore iustitiae ipsi discutient, planabunt, et decident; quin imo in

rebus dubiis, quas proprio ingenio discernere non poterint, causas ad decisionem superarbitri, si ipsum tunc necessario unanimiter decreverint eligendum, debent remittere, per ipsum finaliter decidendas. Ubi autem superarbitrè ab utraque parte electus onus huiusmodi super se suscipere recusaret, aut morte, vel alio legitimo impedimento praeventus, etiam post acceptationem oneris praefati non posset, aut nollet ulterius procedere in praemissis, tunc praelati, et barones praedicti iurati, ex utraque parte, si necessitas fuerit, eligendi alium plenam habebunt facultatem. Item ante omnia praedicti duodecim ex una, et alii duodecim ex alia partibus eligendi, sacramentum fidei, seu iuramentum sub hac forma verborum facere debent, et praestare tactis venerabilibus reliquiis, aut Sanctis Evangelii: Juro, vel iuramus ad hanc Sanctam Dei Evangeliam sic me, vel nos Deus, et Sancta Sanctorum adjuvent, quod in factis negotiis, causis, et iniuriis ex parte serenissimorum principum dominorum Sigismundi Hungariae, et Wladislai Poloniae regum, et ipsorum regnorum coram nobis proponendis timore, favore, et odio cuiuslibet regum praedictorum, et ipsorum regnorum semotis, et exclusis solum Deum habentes prae oculis, meram iustitiam, et rectum iudicium, prout intellectus rationis nostrae attingere, et comprehendere poterit, facere promittimus; dolo et fraude quibuslibet procul motis. Ideoque Nos supradicti sub fide et honore nostris promittimus, et spond[emus, quod]¹¹ ea, quaecunque viginti quatuor praedicti praelati, et barones iurati, ex utraque parte electi in factis eisdem concluderint, deciderint, et determinaverint, rata, grataque manere debent, et invi[olabiliter observari], ubi etiam omnia conclusa, determinata, et decisa per vigintiquatuor per utramque partem eligendos literis, et sigillis regum, praelatorum, et baronum, nobiliumque praedictorum [debent roborari], et firmari. Si autem aliquem praelatorum, et baronum ex ambabus partibus electorum, et iuratorum decedere contigerit, alter licite eligatur, et quoties necesse fuerit, ad concur[... numerum] reducat. Illo etiam addito principaliter, et expresso, quod praedicti vigintiquatuor praelati, et barones ex utraque parte regum, et regnorum eligendi et iurati paenas per obser[vationem praevericationis], sententiae, et decreti ipsorum iuridice, aut arbitrarie vallare plenam habeant potestatem, prout ipsorum expedire videbitur voluntati. In quorum omnium, et singulorum praemiss[orum] testimonium, et vigorem literas praesentes sigillorum nostrorum appensione fecimus communiri. Datum in Iglavia, alio Nomine Nova Villa, feria tertia proxima ante Dominicam Ramis Palmarum, anno Domini millesimo quadringentesimo undecimo.

¹¹ Egy folt miatt a következő sorokban néhány szó nem olvasható; ezek pótlását a kiadások alapján végeztük és a szokott módon jelöltük.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5543.

MH: 11123–32.

MNL OL DF: [288 985](#).

Közl: [Dogiel I. 42–43. o. VII. sz.](#) Regeszta: [ZsO III. 289. sz.](#)

Néhol foltos hártyán, melynek mérete kb. 46,5 x 25 cm. Plicaturán (kb. 5 cm) eredetileg 9 darab pecsét függött beíratlan pergamenszalagokon természetes színű pecsétfészkekben. Ma két vörös viaszú főpapi, és hat zöld viaszú főúri pecsét van meg. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (*N. Á.*)

1411. március 31. Igló (Újfalu). *Közjegyzők által Cramer Miklós kereskedő házában, a lengyel követek előtt a magyar követek írásba foglaltatják kötelezettségvállalásukat, amely szerint, ha a Német Lovagrend és Ulászló lengyel király közt létrejön a béke, Zsigmond és a magyarok is karácsonyig a békét megtartják, a megállapodás szerinti találkozón 12–12 meghatalmazottat választanak, s ezek határozatának alávetik magukat, a mostani fegyverszünet alatt pedig kereskedőiknek kölcsönösen szabad közlekedést biztosítanak.*

In nomine Domini Amen. Sub anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo undecimo indictione quarta ultima mensis Martii hora completorii vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Johannis Divina providentia papae vicesimi tertii anno primo, in villa Nowawess alias Nowa Villa Strigoniensis diocesis et ibidem in domo habitationis providi Nicolai Bertholdi dicti Cramer institoris in stubaque inferiori domus eiusdem, in reverendissimorum in Christo patrum et dominorum dominorum Nicolai Gneznensis et Nicolai Haliciensis archiepiscoporum ac magnificorum dominorum Cristini de Ostrow castellani et Johannis palatini Cracoviensis, Nicolai de Michalow palatini et Michaelis castellani Sandomiriensis. Johannis de Schczecoczin castellani Lublinensis. Zawyssy de Oleschnicza tribuni Lublinensis et Johannis Warschowsky ac aliorum consiliariorum serenissimi principis et domini domini Wladislai regis Poloniae tunc ambasiatam ex parte eiusdem domini Wladislai regis Poloniae ad serenissimum principem et dominum dominum Sigismundum regem Hungariae et ipsius consiliarios in facto pacis et concordiae facientium, nostrorumque notariorum publicorum infrascriptorum et testium subscriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum praesentia constituti personaliter magnifici viri domini Nicolaus de Gara regni Hungariae palatinus, Styborius de Styborzicze woyewoda Transsilvanus, comes Symon Rosgon iudex curiae regiae, Nicolaus de Marchali alias woyewoda Transsilvanus, Johanes de Pelschewcz tavernicorum regalium magister, Johannes de Maronth pridem banus Machoviensis, Petrus de Peren nuper comes Syculorum regalium, Nad Janusch et Schpanfya Myklus et alii multi barones et milites de regno Hungariae, consilarii praefati domini Sigismundi regis Hungariae, per oraculum vive vocis prenominati reverendissimi in Christo patris domini Nicolai archiepiscopi Gneznensis et per ipsorum solempnem stipulationem manibus eorum nobis infrascriptis notariis factam, praedicti domini Sigismundi regis Hungariae et ipsorum nominibus promiserunt sub fidei et honoris ipsorum puritate ac sine dolo et fraude: Si . . magister et ordo cruciferorum de Prussia habent perpetuam pacem et concordiam indissolubilem cum praedicto domino Wladislao rege Poloniae et suis subditis et

regnicolis, prout hoc ipsum praedicti domini consilarii et ambasiatores praefati domini Wladislai regis Poloniae dicunt asserunt et affirmant, quod etiam praedictus dominus Sigismundus rex Hungariae et ipsimet domini consilarii praedicti ac omnes regnicolae et subditi ipsius domini Sigismundi regis Hungariae erga praedictum dominum Wladislaum regem Poloniae ac suos regnicolas et subditos seu cum ipso domino Wladislao rege Poloniae et suis regnicolis et subditis pacem et concordiam indissolubilem atque firmam usque ad festum nativitatis domini nostri Jesu Christi proxime venturum tenebunt et inviolabiliter observabunt. Insuper domini et consilarii praedicti modo praemisso promiserunt omnia et singula in conventionem in loco praedicto cum praedictis dominis de regno Poloniae celebrata pro utraque parte ipsorum ordinata et facta et in litteris ipsorum tunc descripta iuxta tenorem earundem litterarum tenere et inviolabiliter observare, quodque iuxta tenorem litterarum praedictarum conventionem cum praelatis et baronibus regni praedicti Poloniae domini praelati et barones de regno praedicto Hungariae in die et loco in praedictis litteris descriptis debent celebrare, ad quam conventionem praelati et barones regnorum praedictorum venire debent cum plena et omnimoda potestate regum regnorum praedictorum, ubi duodecim ex dominis praelatis et baronibus de Hungaria ex una, et totidem duodecim ex dominis praelatis et baronibus de Polonia ex altera partibus, ad decidendum sopiendum et finaliter concludendum omnium displicentiarum causarum et iniuriarum inter eosdem reges et regna currentes materias debent per ambas partes dari nominari et eligi, qui sub fide et onere iuramenti per ipsos tactis venerabilibus reliquiis aut Sanctis Evangeliiis faciendi et praestandi omnes causas et facta dissensionum regum regnorum praedictorum primo per modum concordiae amicae videre et temptare debent, ut ea recto tramite arbitrii planificarent et unirent. In casu vero quo ipsi per concordiam complanare non possent, extunc iudicialiter rigore iustitiae ipsas discutient planabunt et decident; in rebus quoque dubiis, quas proprio ingenio discutere non possent, causas ad decisionem superarbitri, si ipsum tunc necessario unanimiter decreverint eligendum, debent remittere per ipsum finaliter decidendum. Si autem superarbitrarius ab utraque parte electus onus huiusmodi super se suscipere recusaret aut morte vel alio legitimo impedimento preventus etiam post acceptationem oneris praefati non posset aut nollet ulterius procedere in praemissis, tunc praelati et barones praedicti iurati ex utraque parte si necesse fuerit eligendi alium plenam habebunt facultatem. Ceterum promiserunt et sponderunt domini supradicti sub fide et honore ipsorum, quod ea, quaecunque viginti quatuor praedicti praelati et barones iurati ex utraque parte electi in factis eisdem concluderint deciderint et determinaverint, rata grataque manere debent et inviolabiliter observari et quod praedicti viginti quatuor praelati et barones, ex utraque parte regum regnorum praedictorum eligendi et iurati, penas pro observatione pronuntiationis senten-

tiae ipsorum arbitrarie aut iuridice vallare plenam habeant potestatem, prout ipsorum expedire videbitur voluntati. Item domini praelati et barones supradicti pro utraque parte decreverunt et ordinaverunt quod omnes regnicolae regnorum praedictorum, stantibus praedictis treugis pacis, cum omnibus bonis suis rebus et mercantiis de uno regnorum praedictorum ad aliud libere et absque quovis impedimento transire possunt ac in utroque regnorum praedictorum morari et alterutrum praticare ac ad propria reverti absque quovis dampno et impedimento sine laesione personali vel reali et debita ipsorum a debitoribus eorum iustitia mediante exigere et sibi invicem pro omnibus iniuriis et debitis iustitiam ministrare expeditam, quocienscunque alicui fuerit oportunitum. Praeterea si praedicti domini videlicet duodecim et duodecim ex parte dominorum regum praedictorum Poloniae et Hungariae in conventionem praedictam bonum pacis inter dominos reges praedictos et ipsorum regna non poterint invenire, nihilominus pactedae treugae pacis inter ipsos dominos reges et ipsorum regnicolas atque regna usque ad praedictum nativitatis domini nostri Jesu Christi festum firmiter et inviolabiliter debent permanere. Super quibus omnibus et singulis praefati domini praelati et barones tam de Polonia quam de Hungaria petierunt a nobis notariis publicis infrascriptis fieri et confici praesens publicum instrumentum. Acta sunt hoc anno indictione mensis die hora pontificatus et loco quibus supra. Praesentibus illustri principe domino Janussio duce Rathiboriensi et magnifico domino Hermano comite Cyliae nec non honorabilibus viris dominis Henrico Remer de Bylueth cancelario ecclesiae Amerflordensi, Nicolao Nicolai de Marienwerder et Johanne Radlicza de Radliczicze publicis aliquibus apostolica et aliquibus imperiali auctoritatibus notariis, clericis Traiectensis Paderburnensis Pomezanensis et Gneznensis diocesis et aliis quampluribus testibus fidedignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

S. N. Et ego Jacobus Stanislai de Pyantek clericus Gneznensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, praedictis omnibus et singulis, dum sic ut praemittitur fierent et agerentur, una cum praenominatis testibus et notario infrascripto praesens interfui eaque sic fieri vidi et audiui et manu propria conscripsi signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum requisitus.

S. N. Et ego Albertus Othira quondam Martini de Luthoniae clericus Poznaniensis dyocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, praedictis omnibus et singulis, dum sic ut praemittitur agerentur et fierent, una cum praenominatis testibus ac notario publico suprascripto praesens interfui ideoque ad hoc praesens publicum instrumentum me manu mea propria subscripsi signoque et

nomine meis solitis et consuetis consignavi in fidem et testimonium omnium singulorum praemissorum specialiter requisitus.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5544.

MH: 11133–34.

MNL OL DF: [288 986](#).

Közli: [Mon. Pol. XII. 43–45. o. 36. sz.](#); Regesztá: [Óváry I. 197. sz.](#); [ZsO III. 291. sz.](#)

Enyhén foltos hártyán. Első kezdőbetűje díszített, szöveg alatt a közjegyzők közjegyzői jegyei (signetum). (*N. Á.*)

1411. május 17. (in civitate nostra Imoioŵ.) *Mircea havasalföldi fejedelem bárói tanácsára szövetséget köt Ulászló lengyel királlyal Zsigmond ellen; kölcsönösen kötelezik magukat, hogy egymás segítségére sietnek, ha Zsigmond megtámadja valamelyiküket, Mircea pedig lengyel-magyar háború esetén Magyarország határvidékeit tűzzel és minden kártétellel pusztítani fogja.*

In nomine Domini Amen. Nos Mirche voivoda Transalpinus etc. tenore praesentium significamus, tam praesentibus quam futuris, quibus expedit universis, quod cupientes inire foedera inviolabilis amicitiae cum serenissimo principe domino Wladislao rege Poloniae etc. de baronum nostrorum unanimi consilio pro eo talem fecimus ordinationem, alias atque pridem temporibus perpetuis ab utraque parte firmissime tenendam et irrefragabiliter observandam, quod memoratum dominum Wladislaum regem toto nostro posse atque potentia, dum et quotienscunque nostrum auxilium postulaverit, ad homines sibi subditos, ab insultu et hostili incursu regis Hungariae ac ipsius homagialium, et quorumlibet hominum sibi subiectorum, contra alios vero praedicti domini Wladislai aemulos aut iniuriatores quorumlibet ipsius, iuxta arbitrii nostri beneplacitum iuvare promittimus et spondemus, quemadmodum amico facere expedit atque decet, imo multo magis iam quia consanguinitatis amor hoc facere compellit amicos. Idemque dominus Wladislaus rex ad nostram postulationem, signanter contra regem Hungariae et ipsius subditos, pro toto ipsius posse, atque potentia nos debet, imo tenebitur adjuvare. In casu autem si idem Hungariae rex hostiliter insurget, aut sui contra saepefatum dominum Wladislaum regem etc. extunc nos hostiliter spondemus, imo promittimus nostra cum gente fines regis Hungariae fortiter constringere incendio et omni malo. Dum autem praedictus rex Hungariae etc. nos aut nostram terram hostiliter attemptaverit subintrare. Extunc praefatus dominus Wladislaus rex etc. haec omnia supradicta nobis toto posse atque potentia debeat et teneatur adjuvare, contra alios vero nostros aemulos iuxta ipsius liberi arbitrii beneplacitum, nobis auxiliabitur tamquam amicus et frater fratri semper facere consuevit. Quemadmodum etiam priores nostras literas obligatorias gratas et ratas habentes, tamquam ipsas de verbo ad verbum ratificamus et confirmamus vigore praesentium mediante, addicientes autem, et adiungentes, quod si quis ex nostris motionem aliquam facere, et se nobis obviare praesumpserit aut attemptaverit aliquid contra eundem sominum Wladislaum regem, talem volumus una cum iam dicto somino Wladislao rege tempore nobiscum exposcendo, coercere, ac omnino funditus destruere, usque ad ultimum quadrantem, quemadmodum consanguinitas, fraternitas et inviolabilis amor et amicitia iam nos constringit, et semper facere compellit. Datum in civi-

tate nostra Imoiow die Dominico, Vocem Jucunditatis. Anno Domini millesimo quadringentesimo undecimo. Ad perpetuae unionis circa roborationem confederationis, amicitiam, ac bonitatem, praesentes fieri duximus nostro sigillo maiori munimine roboratas ut supra.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5615.

MH: 11135–44.

MNL OL DF: [289 020](#).

Közl: [DIR I/2. 472–473. o. CCCXCI. sz.](#); [Fejér, CDH X/5. 130–131. LI. sz.](#);

Regesza: [ZsO III. 471. sz.](#)

Hártyán, plicájára eredetileg 13 pecsétet függesztettek zöld és vörös selyemzsinóron. Ma 11 pecsétfészek maradt, egy vörös és hét zöld viaszú lenyomattal. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (*N. Á.*)

1411. május 25. Dolnij Torg. *Sándor moldvai vajda az előkelőkkel együtt megújítja Ulászló lengyel királynak korábban tett esküjét, hogy tudniillik Lengyelország királya és koronája ellen nem támad, hanem bármikor segítséget nyújt neki minden egyes ellensége és a magyar király ellen. Amennyiben a magyar uralkodó ellenük, vagy hűbéruruk, a lengyel király ellen vonulna, ők megtámadják Magyarország határait.*

Dei gratia nos Alexander voyevoda, terrae Moldaviae dominus, una cum proceribus nostris notum facimus hac tabula nostra praesentibus ac futuris, quibus id opus erit universis, constituisse nos sub fide et veritate nostra magnifico, illustri ac praepotenti Ladislao, magno Poloniae regi, domino nostro, fidei sacramentum et iurairanda, quae ipsi dedimus osculataque cruce confirmavimus, praestare adiungentes tam nostras quam procerum nostrorum litteras, quibus nos una cum his proceribus coronae et regno ipsius obstrinximus nunquam nos contra regem ipsum et coronam Poloniae futuros, sed ei ipsi et coronae ipsius quandocunque id opus erit, sine fraude et dolo auxilium laturos contraque Hungariae regem et unumquemque hostem ipsius (nam, qui est ipsi, est nobis quoque hostis) in propulsandis iniuriis, quae ipsi iniunctae sint, tamquam nobis iniunctae sint, adstuturos. Et si quando Hungariae rex, id quod deus avertat, contra dominum nostrum, Poloniae regem, profecturus sit, nos deo iuvante fines regis Hungariae invasuros et quaecunque poterimus in dominum nostrum, Poloniae regem, conlaturos. Si autem rex Hungariae contra me, Alexandrum voyevodam contraque terram meam Moldaviam profecturus sit, dominum nostrum, Poloniae regem defensurum nos, in fines Hungariae bellum inlaturum et quaecunque poterit tamquam dominum nostrum facturum. Fundamus insuper, confirmamus renovamusque hacce tabula nostra per honorem et fidem nostram sine fraude et dolo illud fidei sacramentum, iurairanda et litteras, quaecunque ipsi dedimus et quibus nos cum proceribus nostris obstrinximus nos ea firmiter, valide et immote in omnibus articulis, sententiis ac verbis tenturos, nunquam ea labefacturos neque oppugnatos in saecula saeculorum. Neve nobis dominus noster rex in terra nostra et in patrimonio nostro et in finibus nostris iniuriam ullam faciat. In quarum sponsonum meliorem ac pleniorum fidem sigilla nostra huic tabulae nostrae appendimus. Scriptum in Foro Inferiore anno 6919¹², Maii 25 die, feria secunda post Ascensionem Divinam.

¹² Bizánci időszámítás.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5305.

MH: 11120–22.

MNL OL DF: [288 970.](#)

Közl: [DIR I/2. 830–831. o. DCLVII. sz.](#); Regeszta: [ZsO III. 488. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 33 x 14,5 cm. Plicájára (kb. 6 cm) eredetileg 13 pecsétet függesztettek zöld és vörös színű selyemzsinórral, ebből ma 11 pecsét-fészék van meg egy pecsétnyomattal. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. Az oklevél szövegét szláv nyelven rögzítették. Latin átíratát Eudoxiu de Hurmuzaki kiadása nyomán közöljük. (*N. Á.*)

1411. november 19. Sramovicze. *A lengyel országnagyok, Zsigmond megbízásából pedig a magyar országnagyok 1412. augusztus 15-ig érvényes fegyverszünetet kötnek, s megállapodnak, hogy február 14-én Zsigmond Késmárkon vagy Lublón, Ulászló Szandecen megjelenik, hogy azután személyes találkozón végleges békét kössenek; ha pedig ez nem sikerülne, július 25-én összegyűlnek a lengyel és magyar országnagyok az 1411. március 31-én az eredetileg november 11-re tervezett összejövetelre. A fegyverszünetet Zsigmond nem köteles megtartani, ha Ulászló megtámadja a Német Lovagrendet; ha viszont az utóbbi a támadó fél, ennek nem tartozik segítséget nyújtani. Végül biztosítják a magyarországi kereskedők szabad közlekedését az iglói egyezség értelmében.*

Nos Jacobus Dei gratia Plocensis, Albertus Posnaniensis Nicolaus Wilnensis et Mathias Primisliensis ecclesiarum episcopi, Cristinus de Ostrow castellanus Cracoviensis Joannes Liganza Lanciencsis Mathias de Wansosche Calisiensis palatini, Georgius alias Sedigoth consiliarius domini ducis Alexandri, alias Withowd, capitaneus Podoliae, Joannes de Sczekoczini Lublinensis, Nicolaus de Bloczischow Santocensis castellani, Joannes Cracoviensis et Petrus Syradiensis, iudices, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, quod habito et servato die conventionis et termino placitorum per venerabiles in Christo patres dominos Nicolaum Gnesnensem et Nicolaum Halicensem archiepiscopos, Christinum castellanum Cracoviensem Joannem de Tarnow Cracoviensem Nicolaum de Michalow Sandomiriensem palatinos, Michaellem Bogumilovicze Sandomiriensem Joannem de Sczekoczini Lublinensem, castellanos Sbigneum de Brzcze marschalum regni Poloniae et Zavissium de Oleschnicza, tribunum Lublinensem, circa festum Sancti Martini nobis in Schramovicze, et praelatis ac baronibus serenissimi principis domini Sigismundi regis Hungariae videlicet domino Ladislao episcopo Tinniniensi nec non ecclesiae Beatae Mariae Virginis in Scepusio gubernatore, Symone de Rosgon iudice curiae regis Hungariae, Emerico de Perenii secreto cancellario domini regis Hungariae, Petro de Pereni alias comite Siculorum, Johanne de Rosgon, Stephano de Nana, Petro de Brizovicz comite Scepusiensi Matheusch Palocz comite de Borsod, castellano de Dziusdzur, Johanne de Humenna, Stephano filio Pauli de Somosch, Benedicto Czudar, et Johanne, filio Jacobi de Natmihal, in Antiquavilla existentibus, iuxta tenorem litterarum per eosdem in Iglawia, alio nomine in Nowavilla confectarum statuto et praefixo, cum eisdem praelatis et baronibus videlicet Ladislao episcopo Tinniniensi nec non ecclesiae Beatae Mariae Virginis in Scepusio gubernatore, Symone de Rosgon iudice curiae regis Hungariae, Emerico de Pereni secreto cancellario domini regis Hungarie Petro de Pereni, alias comite

Syculorum, Johanne de Rosgon, Stephano de Nana, Petro de Brizovicz, comite Scepusiensi Mattheusch Palocz comite de Borsod castellano de Dziusdzur, Johanne de Humenna, ad eandem conventionem per serenissimum principem dominum Sigismundum regem Hungariae, etc. missis de speciali et expresso mandato serenissimi principis domini Wladislai regis Poloniae, domini nostri gratiosissimi ad hunc finem devenimus et hoc in eadem conventionem conclusimus: primo et principaliter, quod treugae pacis per serenissimos principes dominos Sigismundum Hungariae etc. et Wladislaum Poloniae etc. reges, regnaque, et dominum Allexandrum, alias Withowd et subditos et coadiutores ipsorum firmiter inviolabiliterque ac christianice a die datae praesentium usque ad festum Assumptionis Beatae Mariae Virginis gloriosae, proxime affuturum, debent teneri et servari ita, quod interim ipsis stantibus et firmiter observatis, pro firmanda pace perpetua praedicti serenissimi principes et domini Sigismundus Hungariae etc. et Wladislaus Poloniae etc. reges ipsi die Dominico Carnisprivii proxime affuturo, quo in ecclesia Dei esto mihi decantatur, vel alia die, si quam eis aptiorem invenerint, ipse dominus Sigismundus Hungariae in Kesmarg, vel in Lubowla; et dominus Wladislaus rex Poloniae in Sandecz, debent constitui et ibi demum de personali conventionem per ipsos faciendam, die et loco aptis provideri; ad quam utrique quilibet ipsorum regum venire debet, nisi infirmitate aut aliquo alio notabili ac legitimo impedimento esset impeditus; quod utique impedimentum, si occurrerit, unus alteri significando declarabit. Si autem, quod absit, habita conventionem, ut praemittitur, personali, ipsi domini Sigismundus Hungariae et Wladislaus Poloniae reges perpetuam inter se non fecerint unionem, ex tunc ad festum Beatorum Philippi et Jacobi Apostolorum proxime affuturum, iuxta seriem litterarum in Iglavia, alias in Nowavilla, confectarum praelati et barones domini Sigismundi regis Hungariae etc. in Antiqua, et praelati et barones domini Wladislai regis Poloniae in Schramovicze, villis, ad idem faciendum precise et directe debent iterum convenire, et omnes displicentias, dissensiones ac iniuriarum materias inter eosdem dominos Sigismundum Hungariae et Wladislaum Poloniae reges currentes et exortas, per modum concordiae aut iudicialiter, seu rigore iustitiae, prout in litteris praedictis in Iglavia, seu in Novavilla confectis describitur, decidere rectificare, et complanare. Quae quidem litterae per praelatos et barones in Iglavia, alio nomine in Novavilla, pro perpetua unione inter praedictos dominos Sigismundum Hungariae et Wladislaum Poloniae reges faciendam confectae et conscriptae non obstantibus hiis inscriptionibus, quas ad conventiones per dominos praedictos, Sigismundum Hungariae et Wladislaum Poloniae reges habendas, et treugas, quas ad festum Assumptionis Beatae Mariae proxime affuturum, servandas conficimus et facimus, praesentibus in omnibus earum clausulis, articulis, punctis, conditionibus, sententiis, debent inviolabiliter observari et teneri ac etiam in suo robore permanere. Illo etiam addito specialiter et expresso,

quod ipse dominus noster Wladislaus rex Poloniae, etc. cruciferos de Prussia per gwerras et contentiones gwerrarum notabiles et publicas non invadet nec perturbabit; sed iuxta tenores litterarum quarumcunque, inter ipsum dominum Wladislaum regem Poloniae, eiusque fratrem dominum ducem Withoŭdum ex una, et ipsos cruciferos parte ex altera, quomodolibet confectarum, facta sua cum ipsis disponet. Si autem ipse dominus Wladislaus rex Poloniae, dominus noster graciosus, eos quod Deus auferat, per gwerras manifestas, ut praemit-titur, molestaret, contra inscriptiones proprias, super unione perpetuae pacis, inter ipsum et eosdem cruciferos confectas, ex tunc dominus Sigismundus rex Hungariae ad servandas pacis treugas, quas a die datae praesentium ad praedic-tum festum Assumptionis Beatae Mariae Virginis proxime affuturum, statuimus et fecimus, non debet esse astrictus, seu ligatus, si autem ipsi cruciferi ex adverso inscripciones ipsi domino Wladislao regi Poloniae factas violarent, et eas servare, contempnerent, tunc ipse dominus Sigismundus rex Hungariae debet recedere ab ipsis cruciferis, et nulla penitus ipsis auxilia, subsidia et consilia, praestare tenebitur, adversus dominum nostrum regem Poloniae, et fratrem ipsius domi-num Alexandrum, alias Withowdum, et ipsorum coadiutores, in littera unionis contentos et conscriptos, publica vel occulta. Promittimus insuper bona fide, sine dolo et fraude, quod praesentes litteras dominus Wladislaus, rex Poloniae predictus, dominus noster graciosissimus, in omnibus eorum articulis, clausulis et conditionibus tenebit et servabit, et litteris suae maiestatis sigillo confirmabit, quas in Castro Czorstensi,¹³ ipso die Epiphaniae Domini praedictis praelatis et baronibus, cum quibus has inscriptiones fecimus, tradendas et dandas reponemus, eo etiam non omisso quod mercatores de regno Hungariae ad regnum Poloniae iuxta tractatum et dispositionem in Iglavia, alio nomine Novavilla habitam, cum eorum mercibus liberam transeundi et reddeundi, ac facta eorum disponendi, habebunt facultatem. Harum, quibus sigilla nostra sunt appensa, testimonio lit-terarum. Datum in Schramovicze feria quinta ipso die Sanctae Elisabet. Anno Domini millesimo quadringentesimo undecimo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5545.

MH: 11145–46.

MNL OL DF: [288 987](#).

Közli: [Fejér, CDH X/5. 120–124. sz. XLVIII. sz.](#); Regeszta: [ZsO III. 1235. sz.](#)

Átírja II. Ulászló lengyel király 1411. november 27-én Krakkóban (ld. 36. számot). (*N. Á.*)

¹³ Bizonytalan olvasat.

1411. november 27. Krakkó. *Ulászló, lengyel király jóváhagyja a fegyverszünet betartására és a tartós béke megszilárdítására irányuló megállapodást, mely saját megbízottai és Zsigmond, magyar uralkodó követei között jött létre.*

Vladislaus Dei gratia rex Poloniae, necnon terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cujaviae, Litvaniaeque princeps supremus, Pomeraniae, Russiaeque dominus et heres etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis. Quomodo de speciali et expresso mandato nostro venerabiles in Christo patres domini Jacobus Plocensis, Albertus Posnaniensis, Nicolaus Vilmensis, et Mathias Premisliensis ecclesiarum episcopi, Cristinus de Ostrow castellanus Cracoviensis, Joannes Ligeza Lanciciensis, Mathias de Wansosz Calissiensis palatini, Georgius alias Gedigoth consiliarius ducis, Alexandri alias Witoldow capitaneus Podoliae, Joannes de Szczekociny Lublinensis, Nicolaus de Blociskow Sanocensis castellani, Joannes Cracoviensis, et Petrus Siradiensis iudices, plenam nostram potestatem habentes, in Villa Stramowice in conventionem circa festum Sancti Martini proxime praeteritum constituti cum praelatis et baronibus infrascriptis, videlicet domino Ladislao episcopo Tymieni, necnon ecclesiae Beatae Mariae Virginis in Scepusio gubernatore, Simone de Rozgon iudice curiae regis Hungariae, Emerico de Peremi secreto cancellario domini regis Hungariae, Petro de Peremi alias comite Syculorum, Joanne de Rozgon, Stephano de Nana, Petro de Brzezowiec comite Scepusiensi, Matheus Palecz comite de Borset castellano de Dziusdow, Joanne de Humena, Stephano filio Pauli de Somosh, Benedicto Czuder et Joanne filio Jacobi de Nathmichal ex parte serenissimi domini principis Sigismundi regis Hungariae, ad eandem conventionem missis in antiqua Villa cum plena potestate superius constitutis, talem ordinationem fecerunt, quam praesentibus litteris conscripserunt. Quorum quidem litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur, et est talis...¹⁴

Et ut praesentes litterae in suo robore permaneant, ipsas gratificamus, ratificamus, approbamus, et tenore praesentium confirmamus, bona fide promittentes sine dolo, et fraude ipsas in earum omnibus articulis, punctis, conditionibus, clausulis, et sententiis firmiter tenere, et servare. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio litterarum. Datum Cracoviae feria sexta proxima ante festum Beati Andreae Apostoli gloriosi, anno Domini millesimo quadringentesimo undecimo.

¹⁴ Ld. a 34. sz. oklevelet

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5545.

MH: 11147–50.

MNL OL DF: [288 987](#).

Közl: [Dogiel I. 43–45. o. VIII. sz.](#)

Hártyán, melynek mérete kb. 66 x 38 cm. Plicájára (kb. 8 cm) pergamenszalaggal természetes színű viaszpecsétet fügesztettek, melyen II. Ulászló lengyel király felségpecsétjének előlapja (kb. 122 mm) látható, hátlapján a pecsét készítése során keletkező mélyedések. (*N. Á.*)

1412. február 18. Ófalu. Magyar országnagyok salvus conductus-t biztosítanak mindazoknak a lengyel prelátusoknak és báróknak, akik Ófaluba jönnek a Magyarország és Lengyelország közötti ellentétek megtárgyalására.

Nos Stiborius Agriensis, Ladislaus Tiliensis episcopi, Stiborius woyewoda Transsilvanus, Symon de Rozgon iudex curiae regni Hungariae, Johannes Magnus magister thavernicorum, Petrus de Peryn comes terrae Siculorum, Stephanus de Compolth, Petrus de Brzezowicze comes in terra Sypsensi, Johannes de Humenna et Johannes de Magnomichal, coniunctim et divisim omnes in solidum, tam pro nobis quam pro omnibus aliis cuiuscumque status eminentiae vel conditionis hominibus, sub onere iuramenti sub fide conscientia et honore nostris dolo et fraude cessantibus, nulla arte ingenio vel colore observatis, omnibus praelatis et baronibus regni Poloniae singulariter singulis et universaliter universis et eorum comitive sequacibus ad nos venire volentibus, tenore praesentium promittimus pro salvo integro perfecto et christianico securitatis conductu firmiter et inviolabiliter observando, tamdiu quousque nobiscum omnia negotia ipsis per serenissimum principem et dominum dominum Wladislaum dei gratia regem Poloniae etc. committenda et commissa ad finem deduxerint, quod ad nos in Antiquam Villam pro sedandis sopiendis et tollendis controversiis displicentibus dissensionibus disturbiis rancoribus et odiis, quomodolibet inter serenissimos principes dominos Sigismundum Romanorum et Hungariae regem dominum nostrum gratiosum et Wladislaum regem Poloniae etc. praedictum ac ipsorum regna Hungariae et Poloniae suscitatis et exortis, et pro aliis factis et negotiis praedictis regibus et ipsorum regnis oportunis disponendis, libere et secure cum omni ipsorum quam secum habuerint comitiva, absque qualibet molestia arestatione detentione dampno offensa et gravamine, venire poterint factaque domini Wladislai regis Poloniae etc. et ipsius regni ac suorum subditorum libere iuxta beneplacitum eorum voluntatis per se vel per intermediarias personas nobiscum ordinare et tractare et ad propria sine omni impedimento reverti et reddere, salvo omnibus ipsorum et comitive eorum rebus pariter et personis, nolentes, ut per hoc securitatis nostrae huiusmodi conductus cassaretur laederetur in aliquo vel cessaret, si quod absit inter ipsorum vel eorum comitive familiares et homines ac nostros subditos homines et familiares vel quoscumque alios extraneos aliqua lis gwerra seditio contentio controversia et discordia verbi facti vel operis oriantur vel crescant, etiam si exinde quantecumque ofensiones personarum laesiones vulnere influentiones incendia vel mortis dispendia sequerentur. Si quid autem contra praemissa vel quodlibet praemissorum per se vel per alium seu alios, directe vel indirecte, explicite vel implicite, publice vel oculte duxerimus accep-

tandum, per quod aut per quae huiusmodi securitati nostrae posset derogari, id ipsum vergat in dedecus nostrorum conscientiae famae fidei et honoris. Datum in Antiqua Villa feria quinta in crastino Cinerum anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, sigillis nostris subappensis etc.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5558.

MH: 11151–61.

MNL OL DF: [288 991](#).

Közli: [Mon. Pol. XII. 52. o. 47. sz.](#); Regeszta: [Óváry I. 219. sz.](#); [ZsO III. 1767. sz.](#)

Enyhén foltos hártán, melynek mérete kb. 42 x 14 cm. Plicaturájára (kb. 3,5 cm) eredetileg 10 darab pecsét függött beíratlan pergamenszalagokon természetes színű pecsétfészkekben. Ma két vörös viaszú főpapi, és hét zöld viaszú főúri pecsét van meg. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (*N. Á.*)

1412. március 9. Lubló. Magyar követek esküt téve Vitold litván nagyfejedelem kezébe *salvus conductus*-t biztosítanak Ulászló lengyel király és kísérete számára a lubló-i tárgyalások alkalmával.

Nos Branda miseratione Divina sanctae Romanae ecclesiae cardinalis Placentinus, Johannes sanctae Strigoniensis ecclesiae archiepiscopus, Stiborius Agriensis, Johannes Jauriensis, Stephanus Transsilvanus, Philippus Waciensis et Ladislaus Tiniensis episcopi; Hermanus Ciliae Zegoriaeque comes etc. Nicolaus de Gara regni Hungariae palatinus, Stiborius wayvoda Transsilvanus, comes Simon de Rozgon iudex curiae regalis, Johannes filius Henrici curiae regalis magister, Nicolaus Treutel de Nemma alias magister tavernicorum, Nicolaus de Chak alias wayvoda Transsilvanus, Johannes Magnus de Peulseuth tavernicorum magister, Petrus de Perin alias Siculorum comes, Johannes filius Gregorii de Alssan regalium pincernarum magister, Philippus de Gorogh alias comes Themesiensis, Petrus filius Henrici comes terrae Cipsiensis, Desew de Garra agazonum reginalium magister, Matheus de Paloth comes de Gyoosgywr, Stephanus de Kopolth, Johannes de Humonna et Johannes filius Jacobi de Nagmihal, aliique praelati barones et nobiles regni Hungariae coniunctim et divisim omnes in solidum, tam pro nobis quam pro omnibus aliis cuiuscumque status eminentiae vel conditionis hominibus et praesertim pro serenissimo principe domino Sigismundo Romanorum rege semper augusto et Hungariae rege etc. domino nostro gratioso, sub onere iuramenti sub fide et honore ac conscientia nostris dolo et fraude cessantibus nullis exquisitis coloribus ingenio arte vel astutia observatis, ad manus praeclari principis domini Allexandri alias Wytowd ducis Lytwaniae et omnium praelatorum baronum nobilium et subditorum regni Poloniae et terrarum Lytwaniae etc., serenissimo principi domino Wladislao regi Poloniae etc. cum omnibus et singulis ipsius principibus ducibus baronibus militibus clientibus et aliis cuiuscumque status et conditionis hominibus, tenore praesentium promittimus pollicemur et spondemus pro salvo integro perfecto indubitato et christianico securitatis conductu, quod ad conventionem cum serenissimo principe domino Sigismundo rege praedicto domino nostro gratioso et nobiscum ad locum dictum Lyblo, pro sedandis decidendis et sopiendis inter se et serenissimum principem dominum Sigismundum praedictum et ipsorum regna terras dominia et subditos disturbiis dissensionibus controversiis dampnis iniuriis rancoribus displicentiis et odiis quomodolibet exortis, libere secure et absque omni molestia perturbatione invasione captivatione arrestatione dampno offensa vel gravamine, cum tota ipsius comitiva quam secum habuerit, venire poterit factaque sua regni sui terrarum Lythwaniae et aliarum sibi subiectarum

libere et iuxta suae voluntatis beneplacitum per se vel per interpositas personas cum praedicto domino rege Sigismundo nobiscum et cum aliis coadiutoribus nostris et nobis adhaerentibus, tamdiu quamdiu opus fuerit et necesse, ordinare disponere et tractare ac ad propria in die vel in nocte quacunque hora voluerit simul cum comitiva sua vel seorsum absque omni impedimento redire et reverti, usque transmetas regni Hungariae per sex miliaria aut ultra, salvis omnibus ipsius et eius comitive rebus pariter et personis, nolentes, ut per hoc securitatis nostrae huiusmodi conductus laederetur cassaretur vel cessaret, si quod absit per homines comitive ipsius domini regis Poloniae etc. aliqua incendia lites contentiones seditiones controversiae rumores et discordiae inflictiones vulnerum homicidia et qualescunque offensiones personarum verbi facti vel operis committantur et sequantur. Si quis autem contra praedictum dominum Wladislaum regem Poloniae etc. vel homines ipsius praedictae comitive verbo facto vel opere per que laedi possunt vel offendi aut eis quovismodo derogari insurgere voluerit, tunc eidem domino Wladislao regi Poloniae etc. et omnibus hominibus ipsius comitive adversum quemlibet hominem mundi, nullum prorsus excludendo, consilio auxilio favore et omni facultate nostra volumus et debemus et ex nunc nos obligamus circa protectionem tuitionem et defensionem fideliter et constanter assistendo adhaerere. Et si quidpiam contra praemissa vel aliquid praemissorum per nos vel per alium seu alios directe vel indirecte explicite vel implicite publice vel occulte verbo facto vel opere scripto signo nutu vel quocumque indicio duxerimus acceptandum vel ea neglexerimus aut noluerimus quovismodo adimplere, per quod aut per que huiusmodi nostri salvi conductus securitas in aliquo laederetur, id ipsum vergat in dedecus nostrorum fidei conscientiae animae famae pariter et honoris, infamesque inglorii periuri fidefragi degeneres ignobiles volumus reputari a nobilitate et omnium fidedignorum conversatione communione et participatione semoveri et secludi, ignominie et pudori cum omnibus nostris posteris subiacere tamquam promissorum fidei conscientiae iuramenti et honoris corruptores et nequissimi transgressores, subicientes nos et successores nostros monitionibus hortationibus increpationibus execrationibus inprecationibus impropriis molestationibusurbationibus et bonorum nostrorum vastationibus praeclari principis domini Allexandri alias Wytoud ducis Lythwaniae praedicti ac praelatorum baronum nobilium et omnium subditorum regni Poloniae et terrarum Lythwaniae et aliarum dicto regno Poloniae coniunctarum et ipsorum posterorum, omnibus penitus excusationibus et exceptionibus amputatis et exclusis, quae nobis famae honori iuramento et conscientiae nostris aequaliter possent in aliquo suffragari. Datum in Lyblo feria quarta proxima post Dominicam Oculi anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5559.

MH: 11162–82.

MNL OL DF: [288 992.](#)

Közl: [Mon. Pol. XII. 53–54. o. 48. sz.](#); Regeszta: [ZsO III. 1839. sz.](#)

Enyhén foltos hártván, melynek mérete kb. 38 x 21 cm. Plicaturájára (kb. 6 cm) eredetileg 24 darab pecsét függött beíratlan pergamenszalagokon természetes színű pecsétfészkekben. Ma három vörös viaszú főpapi, egy vörös viaszú főúri és tizenöt zöld viaszú főúri pecsét van meg. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (N. Á.)

1412. március 15. Lubló. *Zsigmond magyar és Ulászló lengyel király, illetve Vitold litván nagyfejedelem barátsági szerződése, amely intézkedik Oroszország és Podólia birtoklásáról, Moldva fejedelmének segítségnyújtási kötelezettségeiről (illetve ennek elmulasztása esetén Moldva felosztásáról), valamint az egymás országai ellen kibágásokat elkövetők büntetéséről.*

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Serviae, Galiciae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque rex ad certitudinem praesentium et memoriam futurorum. Inter varias sollicitudines, curasque multiplices, quae ministerio regiae dignitatis incumbunt, de salubri et pacifico statu regnorum nostrorum sollicite cogitare nos convenit, ut in regnis ipsis ac subditis nostris vigeat tranquilla beatitudo quietis et solidae pacis gratia nutriatur. Supremo opere igitur occurrendum est, ut non crescant iurgia, sed iuxta magistram omnium bonorum caritatem, quae nil sapit extraneum, nil asperum, nil confusum, ymmo propria aequitate nutrit concordiam, dissociatos coniungit, pacem et unitatem consolidat. Cupientes itaque omnium displicentiarum, odiorum, iniuriarum, damnorum et guerrarum materias et fomites inter nos ab una et serenissimum ac praeclaros principes dominos Wladislaum regem Poloniae et Alexandrum alias Witoldum magnum ducem Littwaniae, fratrem eiusdem regis Wladislai partibus ex altera, ac regna et subditos cuiuslibet nostrum quoquo modo hactenus exortas et attemptatas tollere et suffocare ac ad statum debitum mutuae caritatis et fraternitatis unione laudabili deducere, ad huiusmodi connexionis, pacis et fraternitatis et concordiae inconcusse duraturam devenimus unionem. Primo nempe et certa nostra scientia et in virtute fidei catholicae perfectae et puro corde ac verbo regio, accedente etiam ad hoc praelatorum et baronum ac procerum regni nostri Ungariae consensu pariter et assensu assumimus et pollicemur, quod ab hac die et hora in antea puram, veram et sinceram fraternitatem eisdem domino Wladislao regi et Alexandro duci, pro quo praefatus Wladislaus rex nobis fecit cautionem, ut idem dux Alexander viceversa nobis eandem fraternitatem iugiter observabit et per suas autenticas et privilegiales litteras firmabit, exhibebimus et servabimus, ipsosque contra omnem hominem viventem, eos hostiliter invadere molientem totis nostris viribus adiuvabimus. Et quod auxilium vel consilium nunquam dabimus, nec consentiemus contra ipsorum statum seu personas, neque in periculum seu necem personarum ipsorum per nos vel per alium seu alios aliquatenus machinabimur, aut machinari volentibus consentiemus, sed potius conservationem sanitatis et vitae ipsorum utriusque, honores quoque eorum pro posse procurabimus, et quod de regno, ducatu, terris, dominiis, vasallis ac subditis ipsorum nullo umquam

tempore quicquam attemptabimus, damnum quoque et periculum status et personarum ac honoris ipsorum avertemus, proditoribus et rebellibus ipsorum non consentiemus, ymo fraternitates ipsorum in talibus ubi sciverimus, praemunemus, eis intimando defendemus ac ipsis assistemus, ac omnia alia et singula erga eorum fraternitates generaliter et specialiter attendemus et efficaciter observabimus, quae verae et sincerae fraternitatis vinculum exigit et quae in praesentibus nostris per distinctiones et continentias eorumdem in suis punctis, clausulis et articulis, sententiisque et capitulis universis comprehenduntur, promittimus firmiter, inviolabiliterque et effectualiter attendere et tenere, prout praefati domini Wladislaus rex et Witoldus dux, fratres nostri carissimi vicaria et reciproca vicissitudine heccine nobis tenenda et observanda repromiserunt. Item quia super terris Russiae, Podoliae, Moldaviae inter nos et ipsum dominum Wladislaum regem Poloniae et occasione earumdem inter cetera dissensionis materia vertebatur, in facto itaque terrae Russiae inter nos et praefatum dominum Wladislaum regem concordatum extitit hoc modo, ut vita nobis et sibi insimul comite usque ad diem obitus unius ex nobis, quem videlicet prius nutu Divino exemi contingat ab humanis, inter nos et ipsum dominum regem Wladislaum, necnon praefatum ducem Witoldum pacis et treugarum foedera habeantur et inconcusse observentur modo infrascripto, quibus treugis durantibus praefatus dominus Wladislaus rex Poloniae etc. terram ipsam Rusciae teneat pacifice, prout tenet sine impedimento nostro vel regni aut subditorum nostrorum aliquali. In terra vero Podoliae promittimus eundem dominum Wladislaum per nosmet ipsos non impedire, nec per nostros subditos facere impediri, neque alicui ad illam impediendam consilium, favorem vel auxilium praestare treugis durantibus infrascriptis. Item in casu, quo nos, regem Sigismundum memorato domino Wladislao rege fratre nostro vocatione Divina praemori contingat, extunc post obitum nostrum praedictae treugae infra quinque annos immediate sequentes debent perdurare. Et e converso si praetactum dominum Wladislaum regem prius nobis decidere accidat, foedera huiusmodi treugarum similiter infra quinquennium inter Hungariae et Poloniae regna post eius decessum debent firmiter observari et infra praedictos quinque annos treugarum videatur de iustitia et iure partium secundum seriem et contentias litterarum alias per praelatos et barones utriusque regni, Ungariae videlicet et Poloniae primum in Iglo alio nomine in Novavilla et altera vice in Antiquavilla confectarum, quarum contenta habentes hic persufficienter inserta, quoad haec in suo robore volumus permanere.

Praeterea de terra Moldvae seu Moldaviae talis, ut sequitur inter nos et eundem dominum Wladislaum regem Poloniae, fratrem nostrum carissimum est mutuo concordatum, ex quo enim magnificus Alexander pro nunc waywoda Moldvanus ad beneplacita et mandata ipsius domini Wladislai regis, fratris nostri se dinoscitur obligasse, quam obligationem nos, Sigismundus rex praelibatus ob amorem

purae et sincerae fraternitatis praefati domini Wladislai regis nolentes turbare et impedire, ideo dispositum extitit et firmatum, ut quotienscumque Turci et infideles terras coronae Ungariae cum valido exercitu invaderent ac eandem depopulare et devastare molirenrur, aut quodcumque nos, praefatus Sigismundus rex contra praedictos Turcos ac infideles mille lanceas vel plures armaremus et contra ipsos in expeditionem extra fines regni nostri Hungariae destinaremus, extunc ad nostram intimationem et significationem idem rex Poloniae, frater noster carissimus mandare debebit supradicto Moldvano, ut ipse propria in persona cum sua tota potentia nobis et nostro exercitui succurrat et obsequia praestet fideliter et constanter salvo, si Moldvanus ipse infirmitate notabili et gravi extunc esset praeventus, quo casu nichilominus potentiam suam cum rectore exercitus sui idoneo transmittere debebit, vel si saltem in servitio memorati domini Wladislai regis, fratris nostri charissimi cum sua potentia protunc foret praeoccupatus, qui si de mandato memorati domini Wladislai regis, ut praelibatur, in succursum contra Turcos vel infideles personaliter venire, vel infirmitate praeveniente mittere suam potentiam recuset, extunc nos ambo, videlicet Sigismundus et Wladislaus reges simul debemus terram Moldaviae non obstante praedicta obligatione potenter invadere et ipsum waywodam Moldvanum ab eadem amovere et ditioni nostrae subiungere, obtentamque inter nos reges dividere et per limites seu terminos infrascriptos distinguere et celebrare tali modo, quod silvae maiores Bucowina dictae incipiendo de montibus seu ab alpius regni Ungariae inter eandem terram Moldaviae et terram Sepenicensem situatae penes Sereth pro tendentes se ad aliam silvam minorem Bucowina dictam usque ad fluvium Pruth debent per medium dividi seu dimidiari et quod forum Jasuasarher in sinistra parte situm maneat pro eodem domino Wladislao rege Poloniae, etc. forum vero, seu villa Berleth in dextra parte sita maneat nobis, Sigismundo regi et coronae regni nostri Ungariae. Transcenso autem fluvio Pruth residuae silvae directe procedendo per campos desertos usque ad mare pari modo cum eisdem campis desertis per medium dividantur ita, quod Feyeruar alias Belegrod cum aequali medietate pro supradicto domino Wladislao rege Poloniae, etc. et Kilia cum alia aequali medietate pro nobis, Sigismundo rege et corona Ungariae maneat taliter dimidiatae et divisae. Et pars illa, quae ex tali divisione cedit domino Wladislao regi praedicto, remaneat in manibus eiusdem sub forma pacis et treugarum super terra Rusciae superius expressarum. Ubi autem praefatus Moldvanus constanter et fideliter mandata per praefatum dominum Wladislaum regem Poloniae, etc. sibi iniungenda in nostrum subsidium et succursum adimplebit, tunc praedicta totalis terra Moldvae remanebit apud eundem etiam post obitum alterius nostrum regum praedictorum ad quinquennium sub foedere treugarum praedictarum, salvo iure partis utriusque.

Item, si aliquis vel aliqui ex subditis cuiuscumque nostrum alterius regnorum nostrorum aut terrarum aliquas vastationes, praedas, rapinas vel incendia vel alia quaecumque maleficiorum genera in regnis et terris alterius commiserit vel commiserunt, quod per hoc treugae praemissae non infringantur, sed quod idem malefactores ad satisfactionem iudicialiter compellantur ita, quod damna per ipsos facta de bonis eorum resarciantur. Et si iudicio parere contempnerent, uterque nostrum ipsos tamquam maleficos persequi et impugnare tenebitur et debet. Et ut praelibatur, nullo dissensionis, displicentiae, controversiae et maleficiae genere superveniente, quotiescumque ex accidente interrumpi possit et debeat quomodolibet vel dissolvii foedus treugarum et inscriptionum praedictarum, sed ut in talibus delicta non remaneant impunita, disposuimus, ut undecunque contingant in talibus delinqui ac excessum fieri, recurratur et intimetur per iniuriam et damnum patientem ad alterorum oppidorum, utpote de incolis regni Ungariae ad oppidum Sandecz et de incolis regni Poloniae ad oppidum Leucze, quae quidem oppida teneantur iudicibus hincinde ex utraque parte deputatis ac deputandis casum, delictum et excessum intimare et ipsos invocare, ut in termino competenti iudices quatuor nostri, videlicet comites comitatum de Sarus, Scepusiensis, Wyuariensis et Zempliniensis protunc constituti et per nos deputati ad iustitiam et quaerelam incolae de Polonia in Antiquavilla, et ex adverso iudices totidem per praefatum Wladislaum regem constituti, in literis suis nominatim expressi, utpote Sandecensis et Wayniciensis castellani, iudex et subcamerarius Cracoviensis etiam pro tempore constituti in villa Schramovicz ac in eisdem locis minor pars iudicum eorundem, prout rei qualitas depoposce-rit, convenient ac iudicium ac iustitiam faciant simpliciter et de plano, necnon subterfugiis cessantibus in delinquentes digne animadvertant. Et in corroborationem, fidem ac testimonium cautelae ulterioris sigilla praelatorum, baronum et procerum regni nostri, quorum nomina inferius describuntur, penes sigillum nostrum regale praesentibus sunt appensa.

Nos quoque miseratione Divina Joannes archiepiscopus Strigoniensis, comes perpetuus, Strigoniensi et Collocensi provinciis primas et apostolicae sedis legatus et aulae Romanorum regis cancellarius, Stiborius Agriensis, Stefanus Transsilvanus, Johannes Jauriensis, Philippus Nitriensis et Ladislaus Tininiensis episcopi, necnon Hermanus comes Ciliae, Nicolaus de Gara palatinus regni Ungariae, Stiborius wayvoda Transsilvanus, comes Symon de Rozgon iudex curiae regiae, Philippus de Ozora comes Themesiensis, Johannes Bebek de Pelsewcz tavernicorum, Johannes filius Henrici ianitorum, Johannes filius Gregorii pincernarum, Petrus Cheh agazonum magistri, Nicolaus de Czak pridem wayvoda Transsilvanus, Petrus de Peren pridem comes Siculorum, Zuborius thesaurarius, Paulus Bissenus banus, Nicolaus Treutel de Newna, Filpes de Corogh, Nicolaus de Hederuar ianitorum, Georgius de Ilsua filius palatini pincernarum, Desev

de Gara agazonum reginalium magistri, David Laczk de Zantow, Petrus filius Henrici comes Scepusiensis, Johannes de Homonna, Matheus de Palowcz castellanus de Gyosgewr comes Wiuariensis, Stephanus Compolth, Johannes Rozgon comes de Saros, Ladislaus Frank wayvoda, Petrus Bebek filius Detrici palatini, Georgius comes de Bozen, Bartholomeus Fanchi, Gallus de Zeech alias comes Zoliensis, Benedictus Zudar, Nicolaus filius Beke de Welike, Petrus filius Pouzae, Michael filius Pauli de Kerekeghaz, Johannes Jank, Ladislaus Teteus, Dionisius filius bani de Lochonch, Nicolaus, Sigismundus et Johannes de Chetnek, Johannes filius Jacobi de Nagmyhal, Michael Jakch de Kusal, Stephanus filius Pauli de Somus, Emericus filius Johannis de Derenchen, Johannes filius Rikalf de Tarkv et Ladislaus filius Michaelis bona fide et christianice nostris et fratrum regnicolarum universorum vice et nominibus assumimus, pollicemur et fidem iubemus, quod omnia et singula superius scripta et expressa praefatus dominus noster Sigismundus rex attendet et servabit, nosque attendemus et servabimus, suamque serenitatem toto conamine inconcusse observanda pro posse inducimus, dolo et fraude in praemissis omnibus et singulis procul motis. Datum Liblio, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, XV. die Martii, regnorum nostrorum anno Ungariae, etc. vigesimo quinto, Romanorum vero secundo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5660.

MH: 11184–11233.

MNL OL DF: [288 993](#).

Közl: [Dogiel I. 46–48. o. IX. sz.](#); Regesztá: [ZsO III. 1854. sz.](#); Fordítás: Magyar békeszerződések, 42. sz. (ford. Süttő Szilárd).

Hártyán, amelynek mérete: 65 x 42 cm. A szöveg első sorának kezdőbetűi díszítettek. Plicaturájára (kb. 7 cm) legkevesebb 50 darab pecsétet függesztettek beíratlan pecsétzalagokon természetes színű pecsétfészkekben (a fotók alapján nem állapítható meg a felfüggesztett pecsétek eredeti száma) Ma egy vörös viaszú uralkodói, hat vörös viaszú főpapi és negyvenhárom zöld viaszú főúri pecsét van meg. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (*N. Á.*)

(*Tóth Péter*)

1412. március 17. Lubló. *Zsigmond magyar király oklevele, amely szerint esküvel kötelezte magát arra, hogy barátságot tart Ulászló lengyel királlyal és sem ellene, sem örökösei ellen nem cselekszik. János esztergomi érsek, Cillei Henrik és Garai Miklós nádor megígérik, hogy Zsigmondot az eskü megtartására biztatják.*

Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Serviae, Galatiae, Lodomiriae, Bulgariaeque rex, etc. recognoscimus et tenore praesentium profiteamur serenissimo principi domino Wladislao regi Poloniae, fratri nostro carissimo ad fidem puram et perfectam servandam nos per votum iuramenti ligno crucis vivificae per nos tacto corporaliter praestiti obligatum et astrictum, quidquid iuramentum seu fidei sacramentum sibi fecimus et praestitimus per formam verborum infrascriptam: Ego Sigismundus rex Romanorum semper augustus et Hungariae rex, etc. iuro, quod exnunc fidem servabo domino Wladislao regi Poloniae, etc. fratri nostro carissimo et ipsum semper prosequar sinceris favoribus et liberos suos legitimos ac heredes, bonum status et honoris ipsius procurando et commoda ac profectus eius ordinando ubilibet, nec unquam ad optinenda bona, regna, terras, principatus et dominia, quae nunc habet et in futurum habiturus est, volo attendere, vel ad perimendam seu perdendam vitam eius vel mortem sibi procurandam quomodolibet aspirare aut cogitare, sed ubicunque mali aliquid et sinistri de ipso scivero, audivero et sensero, ipsum fideliter praemuniam et sibi contra insidias omnium inimicorum suorum firmiter toto posse assistam dolo et fraude quibuslibet procul motis, eumque ac liberos suos legitimos et heredes nunquam deseram, ymmo pro honore et statu eius bona profectus et commoda ipsius tamquam propria procurabo, ordinabo et disponam, quamdiu vitam duxero in humanis. Sic me Deus adiuvat et sancta crux, sanctaque Maria mater Christi et omnes sancti. Et ut maior caritas, certitudo atque securitas inter praedictos serenissimos principes, dominos Sigismundum Romanorum et Hungariae ac Wladislaum Poloniae reges augeatur et concrescat, nos Johannes miseratione Divina archiepiscopus Strigoniensis, Hermannus comes Cyliae et Zagoriae, etc. Nicolaus de Gara palatinus regni Hungariae promittimus et spondemus, quod ipsum dominum Sigismundum Romanorum et Hungariae regem, dominum nostrum gratiosum ad hoc tenebimus et nostris hortaminibus inducemus, quod iuramentum suum praedicto domino Wladislao regi Poloniae cum matura et bona deliberatione factum et praestitum in omnibus articulis, clausulis et conditionibus tenebit ad tempora suae vitae constanter et servabit, nec umquam praedicto domino Sigismundo regi Romanorum et Hungariae, domino nostro gratioso huius contrarium consulemus. Praeterea nos Sigismundus praedictus

Romanorum et Hungariae rex promittimus, quod praesentes litteras sigillo maiestatis nostrae faciemus sigillare, quamcito sculptum fuerit et potimur, hoc etiam adiungentes, quod litteris illis, in quibus post mortem alterius nostrorum treugae quinque annorum sunt descriptae, infra quos videri debet de iustitia et iure partium pro terris Russyae et Moldwae secundum seriem litterarum per praelatos et barones utriusque regni, Hungariae videlicet et Poloniae primo in Iglow, alio nomine in Novavilla et secundo in Antiquavilla confectorum, praedificare volumus aut in aliquo derogare per praesentes harum, quibus sigillum nostrum, quo utimur, una cum sigillis praedictorum venerabilis archiepiscopi Strygoniensis et magnificorum comitum Cyliae ac palatini Hungariae est appensum, testimonio litterarum. Datum in Liblio alias in Lubowla, feria quinta proxima post Dominicam Laetare, anno Domini M-o CCCC-o duodecimo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5561.

MH: 11234–37.

MNL OL DF: [288 994.](#)

Közl: [Dogiel I. 49. o. X. sz.](#); Regeszta: [ZsO III. 1860. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 52 x 28 cm. Plicaturájára (kb. 7 cm) eredetileg négy pecsétet függesztettek, ma egy vörös viaszú főpapi és egy zöld viaszú világi főúr pecsétje található meg. A pecsétek leírását ld. az adatbázisban. (N. Á.)

(Tóth Péter)

1412. március 25. Kassa. *Zsigmond magyar király kezességet vállaló oklevele, amelyben megígéri Ulászló lengyel királynak és Vitold litván nagyfejedelemnek, hogy a Német Lovagrend engedelmeskedni fog annak az ítéletnek, amelyet Budán, pünkösdkor (máj. 22.) hoz majd a közöttük lévő viszályok dolgában.*

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Hungariae, etc. rex tenore praesentium et in verbo nostro regio sine dolo et fraude pollicemur et nos fideiussoria astringimus cautione serenissimo principi domino Wladislao regi Poloniae, etc. pro cruciferis de Prussia, quod ipsi cruciferi facta et negotia sua ordinis sui et suorum subditorum et coadiutorum, quae inter dominum Wladislaum regem Poloniae, etc. praedictum et praeclarum principem Allexandrum alias Witoldum magnum ducem Lytwaniae ac terras, subditos et coadiutores ipsorum ab una et praedictos cruciferos ac eorum subditos et coadiutores parte ab altera vertuntur et verti sperantur, pro litteris pacis foederum et pace perpetua ad manus nostras ac de alto et basso in forma meliori compromittent et in festo Penthecostes proximo in Buda in termino ipsis per nos deputato cum plena et omnimoda mandati potestate et litteris compromissi ipsorum coram nobis comparebunt et omnia in dicto termino per nos et nostri decreti summam pronuntiata, discussa et decisa cum adiectione poenae protunc exprimendae exequentur, tenebunt, adimplebunt et servabunt inconcusse. Si autem pronuntiationi vel edicto huiusmodi nostris in aliquo vel in aliquibus punctis, articulis, clausulis vel conditionibus contempnerent vel negligerent obedire aut eis quovismodo contrairent, extunc ipsos ad observanda ea et quodlibet eorum compellere, cogere sine aliqua dilatione et arcere volumus fideliter et constanter, dolo et fraude quibuslibet procul motis. Datum Cassoviae, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, feria sexta ipso die Annuntiationis Virginis Gloriosae, regnorum nostrorum anno Hungariae, etc. XXV-o, Romanorum vero secundo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 57.

MH: 11238–40.

MNL OL DF: [288 961.](#)

Közli: [Dogiel IV. 87. o. LXXXI. sz.](#); [Fejér, CDH X/5. 286–288. o. CXXXV. sz.](#);

Regeszta: [ZsO III. 1897. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 33 x 21,5 cm. Pergamenszalagon, természetes színű pecsétfészekben vörös viaszú szép állapotú pecséttel, amely Zsigmond római királyi titkospecsétje, melynek mérete kb. 5 cm. (N. Á.)

(Tóth Péter)

41.

1412. március 26. Kassa. *Ulászló lengyel király Zsigmondra bízta a Plauen Henrik, nagymesterrel és a Német Lovagrenddel támadt viszályának elintézését, felhatalmazza őt, hogy a pünkösdtől (máj. 22.) számított tizenöt napon belül hozzon ítéletet, s kötelezi magát, hogy annak engedelmeskedik.*

Nos Vladislaus Dei gratia rex Poloniae Lithvaniaeque princeps supremus, et heres Russiae etc. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis. Quomodo de iustitia et aequitate, ac iuris cultura et peritia serenissimi principis domini Sigismundi Romanorum regis semper augusti et Hungariae regis et fratris nostri carissimi plene confidentes, pro, et super omnibus et singulis causis, litibus, dissensionibus, discordiis, controversiis, contractuum, concordatorum, et pacis perpetuae laesionis conceptorum, susceptorum, promissorum, et stipulatorum inter nos ex una Henricum de Plaven magistrum generalem, et professos ordinis cruciferorum de Prussia nostrosque et ipsorum subditos, coadjutores, adhaerentes, ac terras, vel earum occasione quomodolibet ortis vel orituris, motis vel movendis, solempniter ac de alto et basso in ipsum compromittimus, et consentimus tenore praesentium mediante. Dantes et concedentes ei plenam potestatem infra quindecim dies a die Pentecostes proxime venturo stando vel sedendo die feriato, vel non feriato, verbo vel in scripto, de facto vel de iure, partibus vel earum altera absente vel praesentibus pronuntiandi, sententiandi, diffiniendi, arbitrandi et laudandi, promittentes nostro, et regni nostri nominibus stare et parere ipsius pronuntiationi, diffinitioni, decisioni, sententiae arbitrali vel amicabile, renuntiantes iuris vel facti exceptionibus, defensionibus, quibus contra ea possimus, vel possemus tueri quomodolibet imposterum ac etiam infuturum, harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio literarum. Datum in Caschovia Sabbatho ante Dominicam Ramis Palmarum anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 67.

MH: 11241–43.

MNL OL DF: –

Közl: [Dogiel IV. 87–88. o. LXXXII. sz.](#); Regeszta: [ZsO III. 1902. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 30 x 20 cm. Pergamenszalagon, természetes színű pecsétfészekben vörös viaszú kissé elmosódott pecséttel, amely II. Ulászló lengyel királyi titkospecsétje. (N. Á.)

1412. május 18. Marienburg. *Plauen Henrik, a Német Lovagrend nagymestere az Ulászló lengyel király és közte kitört viszályok elintézésére Zsigmondot békebíróul elfogadja oly feltétellel, hogy a most Budán rendezhető ügyekben azonnal, a gondosabb vizsgálatot igénylőkben két év alatt fogja ugyancsak Budán vagy Magyarország határain belül Zsigmond vagy helyettesül kijelölt megbízottja ítéletét meghozni.*

Nos Frater Henricus de Plaven ordinis hospitalis Sanctae Mariae domus Theutonicorum Jerosolimitani magister generalis. Significamus tenore praesentium quibus expedit universis: Quod cupientes ex animo dissensiones, bella, gverras, lites et discordias evitare, ad pacem aspirare, et in quiete ac dulcedine pacis colere Auctorem, de illustrissimi principis et gratiosissimi domini nostri, domini Sigismundi Romanorum regis semper augusti, ac Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. regis justitia et aequitate, juris cultura, fide, prudentia, peritia, quibus multipliciter illustratur, plurimum confidentes, in ipsum absentem tanquam praesentem nostro, ordinis, coadjutorum et subditorum nostrorum nominibus, pro quibus omnibus et singulis bona fide et sine dolo promittimus de rato habendo, et procuravimus cum effectu sub obligatione omnium bonorum nostrorum, quod nos, ordo totus, et coadjutores nostri et subditi praesens compromissum, et omnia supra et infra scripta indeque secutura ratum rataque habebimus et habebunt, et firmiter observabimus et observabunt, nec non quod praesens compromissum ratificabunt et approbabunt infra annum facta pronuntiatione, fienda vel non facta, de alto et basso, absolute et sine dolo compromittimus per praesentes tanquam in arbitrum, arbitratores, judicem et amicabilem compositorem de, et super omnibus displicentiis, controversiis, odiis, rancoribus, pactorum stipulatorum, contractuum pacis, foederum et confoederationum, jurium, libertatum et privilegiorum, cirographorum laesionibus, violationibus, ac de et super injuriis, dampnis, granitiis, diffamationibus detractionibusque, offensis, gravaminibus, interesse, et expensis hactenus factis, et debitis per serenissimum principem dominum Vladislaum regem Poloniae etc., coadjutores et adhaerentes sibi, et generaliter super omnibus et singulis actionibus, obligationibus, juribus, querelis, conventionibus, petitionibus, pecuniarum summis, ac quaestionibus quibuscunque, quomodolibet inter praefatum dominum Vladislaum regem Poloniae etc., inclutum principem dominum Alexandrum alias Vitowdum magnum ducem Litvaniae, ac praelatos, videlicet Gneznensem, Vladislaviensem, Poznaniensem, Plocensem et Varmiensem episcopos, et ecclesiarum ipsorum, barones, terras et subditos eorundem, magnificosque dominos Joannem et Semovitum Mazoviae, et Boguslaum Stolpensem duces, et eorum subditos, ac omnes coadjutores et adhaerentes eis ex una, nosque nostros coadjutores et subditos parte ex altera,

vertentibus seu verti et esse sperantibus, praeteritis et praesentibus, dantes et concedentes eidem domino Sigismundo regi plenam potestatem, quod possit summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii, lites, attemp-tata et controversias, et causas et omnia praedicta inter nos, ordinem, subditos et coadjutores nostros ex una, ac praefatos dominos regem Poloniae praeclaros duces, barones, coadjutores et subditos suos parte ex altera, sedare judicialiter vel extrajudicialiter, et dictas dissensiones ac displicentias et controversias, lites, quaestiones et quascunque causas praeteritas vel praesentes et omnia alia con-tingentia, et dependentia, incidentia, seu forsitan de novo infra scripti commissi tenore, occasione praemissorum emergentia, oritura vel orta ex eisdem, per nos proponenda audire, et legitime examinare in, et super omnibus et singulis pro suae libitu voluntatis, quibuscunque horis et temporibus, diebus feriatis et non feriatis, partibus praesentibus vel absentibus, vocatis tamen, lite contestata vel non contestata, juris ordine et solempnitate servatis vel non servatis, verbo vel in scriptis, stando vel sedendo, simul vel divisim diffiniendo, ordinando, arbitrando, transigendo, componendo, vel alias quomodolibet faciendo, prout sibi melius videbitur expedire, infra hunc et duos annos continue se sequentes. Ita tamen, quod omnes causae, quae quomodolibet per ipsum dominum Sigismundum Romanorum etc. regem hac vice hic in Buda diffiniri possint et discuti, sine ulteriori dilatione decendantur, reliquae autem aliae difficultates et obscuritates notabiles continentes, quae majori indagine et examinatione indigent, eorundem duorum annorum duntaxat spatio durante, et brevius, quo fieri potest, in Buda, vel infra metas regni Hungariae per eundem dominum Sigismundum, vel ali-um, quem ad hoc decreverit specialiter deputandum, terminentur. Et nisi infra terminum et locum praedictum suam arbitriariam sententiam, ordinationem, et compositionem amicabilem tulerit, compromissum huiusmodi et omnia in eo contenta viribus non subsistant, nec ad ea, vel eorum aliqua tenenda vel obser-vanda astringamur, prolataque infra dies, locum et terminum corrigere, declarare et interpretari valeant, si ex eis dubietas vel obscuritas imminebit inter partes, promittentes bona fide, quod tam nos compromittentes, quam successores nostri et ordo noster arbitrium, laudem, ordinationem et compositionem, et quidquid super praemissis et quolibet praemissorum idem dominus Sigismundus rex duxerit faciendum, in perpetuum acceptabimus et acceptabunt, ratificabimus et ratificabunt, emologabimus et emologabunt, ratum et gratum habebimus et habebunt, observabimus et observabunt, eis parebimus et parebunt, et acquiesce-mus et acquiescent inviolabiliter, nec in aliquo contraveniemus vel contravenient, de jure vel de facto quoquo modo nunquam a pronuntiatione sententiae, ordi-natione et compositione, per dictum dominum Sigismundum regem faciendo appellabimus vel appellabunt, et super his vel illorum aliquo recurremus vel recurrent ad arbitrium boni viri, aut ea petemus vel petent revocari, emendari

vel moderari, nec ratione personae domini Sigismundi regis praedicti arbitri et arbitratoris, nec in commune rerum et quaestionum, de quibus compromisimus, vel alia ratione opponemus vel opponent contra dictum compromissum, vel contra sententiam, ordinationem et pronuntiationem dicti domini Sigismundi regis, qualitercunque procedat, vel qualitercunque proferat suum arbitrium, vel sua mandata, sive servet juris ordinem, sive praetermittat, sub poena per eundem dominum Sigismundum regem arbitrum et arbitratorem apponenda et vallanda, quae quidem poena totiens committatur et exigatur, quotiens contra praedictam, vel aliquod praemissorum ventum fuerit, non obtemperatum aut non paritum fuerit per se, vel alium seu alias quoquo modo, qua poena commissa et exacta, semel vel pluries soluta vel non soluta aut exacta, nihilominus omnia et singula praemissa in sua semper remaneant firmitate, renuntiantes insuper omni juris auxilio canonici vel civilis, omnibus exceptionibus, membranarum allegationibus, rationibus, et ceteris beneficiis juris, facti, et patriae legibus seu consuetudinibus, quibus possemus facere vel venire contra compromissum praedictum, et omnibus, quae hujusmodi compromisso possunt objici, vel opponi, et specialiter titulis, punctis, et articulis in quibuscunque litteris, pactionibus, foederum conventionibus, et contractibus praeteritis, positis et expressis, ac aliis in contrarium facientibus quibuscunque harum, quibus nostrum et ordinis nostri sigillum majus est appensum, testimonio literarum. Datum in castro nostro Marienburg Pomeraniensis dioecesis, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, XVIII die mensis Maji.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 55. másik példánya 76.

MH: 11244–45. és 11246–48.

MNL OL DF: [288 960.](#) és [288 693.](#)

Közli: [Dogiel IV. 95–96. o.](#); Regeszta: [ZsO III. 2154. sz.](#)

Átírja Makrai Benedek 1413. június 10-én. (ld. 44. számot). (*N. Á.*)

1412. október 1. Buda. *Zsigmond meghatalmazza Makrai Benedeket, Csúcs urát, a Lengyelország és a Német Lovagrend közti viszályban Budán 1412. augusztus 24-én hozott ítélete végrehajtására.*

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex et semper augustus et Hungariae Dalmatiae Croatiae etc. rex, arbiter arbitrator et amicus compositor inter serenissimum principem dominum Wladislaum regem Poloniae et praeclarum principem Alexandrum alias Witholdum magnum ducem Lythwaniae fratres nostros carissimos et praelatos barones et subditos regni Poloniae magnificosque Semovitum et Johannem duces Mazoviae et Boguslaum Stolpensem ducem eorumque subditos et omnes coadjutores dicto domino regi Poloniae ex una et venerabilem fratrem Henricum de Plawen hospitalis Sanctae Mariae ordinis Theutonicorum magistrum generalem et ipsum ordinem terras subditos coadjutores et adhaerentes eorum partibus ex altera, super omnibus displicentiis controversiis, quae inter dictas partes vertebantur et nunc vertuntur, electus et deputatus benivole pariter et assumptus. Notum facimus tenore praesentium quibus expedit universis, quod quia magna nobilis et egregii viri Benedicti de Macra in utroque iure licentiati dominique de Czucz fidelis nostri dilecti circumspeditionis industria, quae in magnis et arduis quid expediat quidve deceat longe lateque circumspicit, non inmerito nos inducit, ut sibi, in quo secure quiescimus, quae grandis sunt ponderis et cordi nostro quam plurimum insident, committamus: quae de re meliori via iure modo ac auctoritate, quibus melius possumus et efficacius, praedictum Benedictum deputamus ad omnia et singula infra scripta et tantum in his nostras vices plenarie eidem comittimus nostrumque iudicem delegatum subarbitratorem ac commissarium de nostra certa scientia ipsum praesentibus constituimus. Primo damus sibi auctoritatem, quod sententiam et sententias, per nos Budae anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo vicesima quarta die mensis Augusti latam et latas, cum omnibus suis particulis punctis clausulis dependentiis et connexis, valeat et debeat executioni demandare, testesque pro liquidatione ablatorum et dampnorum illorum pro ipsorum executione fienda recipere et in illis partibus sententiae, in quibus terminus executioni fiendae per nos assignatus non fuerit, ipsum terminum totiens quotiens sibi visum fuerit expedire, intra quem seu quos partes parere praedictae sententiae nostrae debeant. Item damus eidem Benedicto auctoritatem in omnibus propositionibus utriusque partis per nos ad partes remissis et per dictas partes de novo proponendi, citandi testes et partes testibusque iuramentum deferendi et ipsos examinandi, praesumptiones audiendi, instrumenta videndi et generaliter omnia probationum genera recipiendi, item metas et granicies atque nova opera respi-

ciendi et super illis probationes cuiuscunque generis etiam recipiendi et in illis si fieri poterit de communi partium praedictarum consensu finem imponendi, et si non poterit finem imponere de communi partium consensu, quae invenerit per probationes nobis referendi. In his autem taliter agat, quod posterius maiora valeant sibi committi per nostram majestatem, et coram Deo et nobis non patiatum detrimentum, nil odio vel favore nil timore vel amore munere vel obsequio, sed solius Dei amor et fidelitas, quam nobis et coronae nostrae debet, sit in corde et in operibus suis. Datum Budae anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo prima die Octobris annorum vero regnorum nostrorum Hungariae etc. vicesimo sexto, Romanorum vero tertio.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 55. másik példánya 76.

MH: 11244–45. és 11246–48.

MNL OL DF: [288 960.](#) és [288 693.](#)

Közl: [Mon. Pol. XII. 59–60. o. 52. sz.](#) (Makrai Benedek 1413. március 20-i okleveléből.); [Dogiel IV. 96–97. o.](#) (Makrai Benedek 1413. június 10-i okleveléből.);

Regeszt: [ZsO III. 2742. sz.](#)

Átírja Makrai Benedek 1413. június 10-én (ld. 44. számot). (*N. Á.*)

1413. június 10. Krakkó. Makrai Benedek mindkét jog licenciátusa, magister in artibus, Csúcs ura, akit Zsigmond a maga helyetteseként döntőbírául rendelt ki a Német Lovagrend, valamint Ulászló lengyel király és Vitold litván nagyfejedelem között támadt konfliktus rendezésére, beszámol arról, hogy a lengyel uralkodó meghatalmazottjának jelentése szerint a Német Lovagrend Ulászló rossz hírbe hozásával igyekezett megszerezni a katolikus uralkodók – köztük is elsősorban Vencel cseh király – támogatását. Makrai ezen állítás hitelességéről megbizonyosodott és kijelenti, hogy a lengyel király és Vitold nagyfejedelem a lovagrenddel való háború elkerülése végett minden Zsigmond nevében hozott rendelkezést betartott. Ezzel szemben az ítélettel elégedetlen lovagok nem törődnek a döntéssel és a legkevésebb sem félnek a kilátásba helyezett büntetéstől.

Notum sit tam spiritualibus, quam saecularibus principibus et praelatis, ac aliis Christi fidelibus universis, quod cum nos Benedictus de Macra in utroque jure licentiatus, magister in artibus, dominusque de Thuch, iudex delegatus, subarbitrator ac commissarius per serenissimum principem dominum Sigismundum Romanorum regem semper augustum, ac Ungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. regem arbitrum, arbitratorem, et amicabilem compositorem inter serenissimum principem dominum Vladislaum regem Poloniae, et praeclarum principem Alexandrum alias Vitoudum magnum ducem Lithvaniae, eorumque adherentes et subditos ex una, ac venerabilem et religiosum fratrem Henricum de Plaven ordinis hospitalis Sanctae Mariae domus Teutonicorum Jerosolimitani magistrum generalem, ejusque adherentes et subditos, ac totum ordinem ex alia partibus, deputatus mandato in scriptis suscepto tenoris infrascripti, juxta vim et formam ejusdem mandati commissionis nobis factae, ac vigore compromissi tenoris subscripti pro executione arbitrariae sententiae per praefatum dominum Sigismundum regem Romanorum et Ungariae regem etc. inter dictas partes latae facienda processissemus, prout processimus in terris Poloniae, Prussiae, Samagitarum, Kurlandiae, Lithvaniae, Russiae, Masoviae, Pomeraniae etc. debitum nostri officii exequentes, expositoque inter caetera per procuratorem ejusdem serenissimi principis domini Vladislai regis Poloniae nobis jam in itinere versus propria constituto, quomodo nuntii magistri et ordinis praedictorum in diversis mundi partibus coram regibus, principibus, et aliis Christi fidelibus, et praesertim coram serenissimo principe domino Venceslao rege Bohemiae, in detrimentum laudabilis famae et honoris praelibati domini regis Poloniae, volentes, ut dicitur, sibi in auxilium principes catholicos, et alios christicolos per hoc allidere, ac contra praefatum dominum regem Poloniae ipsorum animos provocare, asserere non verentur, quod praefatus dominus rex Poloniae arbitrari sententiae

praefati serenissimi domini regis Romanorum inter dictas partes prolatae parere non curaret cum effectu, a nobis dictus procurator literas recognitionis nostrae, rei sive facti veritatem in se hujusmodi continentes, tanquam ab executore dictae arbitralis sententiae, et ad hoc specialiter deputato sibi fieri postulavit. Nosque Benedictus praefatus veritatem hujusmodi rei ex acti[...] et gestis coram nobis et quae in dictis terris hujusmodi executionis praefatae arbitralis sententiae agentes negotia rei experientia comperimus, et justitia in hoc cunctis elucescat fidei christianae cultoribus, vobis omnibus supradictis illustrissimis dominis regibus, principibus, patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis, ducibus, marchionibus, burgraviis, comitibus, capitaneis, civitatum rectoribus, communitatibus, militibus et clientibus, ac omnibus et singulis praelatis, et aliis personis tam ecclesiasticis, quam saecularibus declarare cupientes praesentibus recognoscimus publice profitentes, quod praefatus serenissimus princeps dominus rex Poloniae etc. tanquam rex catholicus, ac verus cultor fidei orthodoxae una cum fratre suo praefato domino Alexandro alias Vitoudo magno duce Lithvaniae cum christianis disturbia litium declinantes, et ut in effectu apparuit gverras cum praefato ordine evitare volentes, ad requisitionem nostram sententiae, ac deffinitioni arbitrali praefati domini regis Romanorum arbitri praelibati per nos executae sufficienter paruerunt in omnibus suis punctis et clausulis, et nunc parent realiter cum effectu. Quodque magister et ordo praefati de justitia non contenti, per subterfugia recusationis fraude volentes sententiam praefati domini judicis et arbitri, ac mandatum regiae majestatis eludere domini regis Romanorum antedicti, a veroque tramite justitiae declinantes, dictae arbitrali sententiae parere non curarunt, neque curant usque modo, poenas appositas et adjectas in eadem sententia minime formidantes, cujus quidem recognitionis nostrae hujusmodi nostras praesentes literas subscriptionibus tabellionum ad hoc requisitorum, et testium annotationibus rogatorum infra scriptorum, sigillique nostri munimine fecimus roborari ad evidentiam omnium praemissorum. Tenores vero literarum, de quibus supra sit mentio, et primo compromissi, deinde commissionis nobis factae de verbo ad verbum sequuntur, et sunt tales...¹⁵

Et sic finiunt tenores literarum praedictarum. Acta vero sunt haec anno Domini millesimo quadringentesimo tredecimo, indictione sexta, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Joannis Divina providentia papae vigesimi tertii anno quarto, die vero decima mensis Junii, hora tertiarum vel quasi, in civitate Cracoviensi in domo hospitii nostri, praesentibus reverendo in Christo patre domino Alberto episcopo Cracoviensi, regni Poloniae supremo cancellario, nec non venerabilibus viris dominis Nicolao Penanskonis¹⁶ praeposito, magistro

¹⁵ Ld. a 42. és 43. sz. okleveleket

¹⁶ Bizonytalan olvasat.

Paulo Vladimir decretorum doctore, custode Nemerza de Krzelow, et magistro Nicolao Binczonis canonico ecclesiae Cracoviensis, ac strenuis et nobilibus viris dominis Dobeslao de Bloge castellano Spiczimiriensi Gneznienis, et Joanne de Melsteyn¹⁷ Cracovienis diocesis et aliis testibus quam plurimis fidedignis.

Et ego Petrus Urbani de Michow clericus Cracoviensis dioecesis publicus apostolica autoritate notarius, quia praedictae recognitioni praefati domini Benedicti executoris et aliis supradictis, dum sic agerentur et fierent, una cum praenominatis testibus praesens interfui et notariis subscriptis, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, et praesertim literas commissionis praefatae sub sigillo majestatico serenissimi principis et domini, domini Sigismundi Romanorum regis et Hungariae etc. vidi. Ideoque me aliis occupato negotiis per alium fidelem praesentes literas scriptas in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis et consuetis manu propria, una cum appensione sigilli praefati domini Benedicti, me huic subscribens consignavi rogatus et requisitus, in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

Et ego Nicolaus olim Andreae de Vyslicia, publicus auctoritate imperiali notarius, coniugatus, Cracoviensis diocesis, literarum praedictarum compromissi et comissionis habitioni, pronuntiationi, recognitioni ac omnibus et singulis praemissis, dum sic ut praemittitur per praefatum dominum Benedictum et coram eo agerentur et fierent, una cum testibus praenotatis praesens interfui cum aliisque notariis publicis suprascriptis, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, per scripta, me aliis arduis praepedito negotiis, cum notariis antescriptis in hanc publicam formam redegi sigilloque praefati domini Benedicti subappenso, signo et nomine meis solitis consignavi de mandato domini commissarii praelibati et per procuratorem dominorum regis et ducis antedictorum rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium praemissorum.

Et ego Petrus alias Wladimirus Petri de Szychlino clericus Gneznensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia praedictae recognitioni praefati domini Benedicti, executoris, et aliis supradictis, dum sic agerentur et fierent, una cum praenominatis testibus praesens interfui et notariis subscriptis, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, et praesertim literas comissionis praefatae sub sigillo maiestatis serenissimi principis et domini, domini Sigismundi Romanorum regis et Hungariae etc. vidi. Ideoque, me aliis occupato negotiis, per alium fidelem praesentes literas scriptas in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis manu propria una cum appensione sigilli praefati

¹⁷ Az utóbbi két név olvasata bizonytalan, korábbi kiadások után közöljük.

domini Benedicti me huic subscribens consignavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

Et ego Thomas Iacobi de Radomske clericus Gneznensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia praedictae recognitioni praefati domini Benedicti, executoris, et aliis praedictis, dum sic ut praemittitur agerentur et fierent una cum prae nominatis testibus praesens interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audiui, et praesertim literas comissionis praefatae sub sigillo maiestatis serenissimi principis et domini, domini Sigismundi Romanorum regis et Hungariae etc. vidi. Ideoque, me aliis occupato negotiis, per alium fidelem praesentes literas scriptas in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis manu propria una cum appensione sigilli praefati domini Benedicti me huic subscribens consignavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 55. másik példánya 76.

MH: 11244–45. és 11246–48.

MNL OL DF: [288 960.](#) és [288 693.](#)

Közli: [Dogiel IV. 94–97. o. LXXXXVI. sz.](#); [Lites T. II. 354–356. o. Doc. 35.](#)

Regeszta: [ZsO IV. 736. sz.](#)

AGADW, Dok. Perg. 55: Hártyán, díszes „N” kezdőbetűvel, egykoron pecséttel megerősítve, mely mára elveszett. A szöveg alatt a közjegyzők közjegyzői jegyei (signetum).

AGADW, Dok. Perg. 76: Hártyán, pergamenszalagon függő természetes viaszú pecsétmezőben zöld viaszú pecséttel megerősítve, tulajdonosa azonosíthatatlan. A szöveg alatt a közjegyzők közjegyzői jegyei (signetum), melyek megegyeznek a másik példányéval. (*N. Á.*)

1415. április 20. Konstanz. *Zsigmond magyar király Ulászló lengyel király részére tartalmilag átírja, és új pecsétjével megerősíti 1412. március 16-i oklevelét.*

Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Serviae, Gallytiae, Lodomiriae, Bulgariaeque rex, etc. significamus tenore praesentium quibus expedit universis, quod cupientes promissum nostrum serenissimo principi domino Wladislao regi Poloniae, etc. illustri, fratri nostro carissimo factum efficaciter adimplere et prout iustum est, ipsum reddere certiore, litteras nostras super certis conclusionibus et contractibus inter nos et ipsum factis harum serie decrevimus roborandas. Quarum quidem litterarum tenor sequitur in haec verba: Sigismundus Dei gratia Romanorum rex...¹⁸

Sed quia in his nostris litteris mentio sit de sigillo nostrae maiestatis, cum quo ipsae litterae debent sigillari, ideo ipsas litteras in omnibus earum articulis, punctis, clausulis et conditionibus ratificamus, gratificamus, roboramus et tenore praesentium confirmamus decernentes ipsas robor firmissimum in omnibus punctis, ut praefertur, obtinere harum, quibus sigillum maiestatis nostrae est appensum, testimonio litterarum. Datum Constantiae, vicesima die mensis Aprilis, anno Domini M-o CCCC-o quinto decimo, regnorum nostrorum anno Hungariae, etc. vicesimo nono, Romanorum vero quinto.

Ad mandatum domini regis
Johannis prepositus Strigoniensis vicecancellarius

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5562.

MH: 11249–53.

MNL OL DF: [288 995](#).

Közl: [Dogiel I. 49–50. o. XI. sz.](#); Fejér, [CDH X/5. 583–585. o. CCLXII. sz.](#)

Regeszta: [ZsO V. 525. sz.](#)

Hártyán, melynek mérete kb. 44 x 28 cm. Plicaturáján (kb. 10 cm) selyemsodraton Zsigmond római király természetes viaszú, enhén kopott felségpecsétje melynek mérete kb. 11 cm. Hátoldalán három mélyedés. (N. Á.)

(Tóth Péter)

¹⁸ Lásd a 39. sz. oklevelet.

1415. augusztus 17. Konstanz. *A konstanzi zsinat Ulászló lengyel királyhoz. Nyújtson segítséget Magyarországnak, amelyet a török, felhasználva Zsigmond távollétét, megtámadott, a Német Lovagrendnek pedig, amelyhez hasonló felszólítást intézett, engedjen szabad átvonulást.*

Sacro sancta Constantiensis synodus, universalem Dei ecclesiam repraesentans, in Spiritu Sancto legitime congregata, excellenti et glorioso principi, domino Vladislao, regi Poloniae illustri, pacem in eo, per quem reges regnant et qui ipsis regibus dat salutem. Licet certas, princeps gloriose, sacra synodus litteras vestrae celsitudini de his, quae ad pacem sunt ecclesiae, ceterisque per diu desideratis successibus, praemisit, utramque potentiam, tanquam fidei orthodoxae scutum solidissimum, ad prosecutionem, perfectionemque tanti boni, tamque praenecessarii operis, pacis scilicet et quietis catholicae ecclesiae finalis, tranquillitas non nisi de sursum a Patre luminum per principem illustrissimum et dominum Sigismundum, Romanorum, Hungariae etc. regem, fratrem carissimum tanquam mysticum instrumentum, et ipsius ecclesiae advocatum strenuum, de patrocínio viscerosis praestolatur affectibus a populo christiano; qui quidem rex opus alias feliciter inchoatum, Divina suffultus prudentia, ad feliciora produciens media, duas scilicet obedientias, nuper in unam redigendo, finem denique felicissimum execrando schismati, quantum sibi foret possibile, satagens imponere, regis superni, Jesu Christi scilicet sectatus vestigia, semet ipsum sponte offerens, pervigil laboribus assiduus, expensis et rebus nihil derogans, gratissimis, regnum inclytum, uxorem, filios (filiam) et amicos, ac cetera, quae a mundi amatoribus, difficile relinquuntur, ut pacem a fidei catholicae demeritis hominum propulsatam, diutine de auxilio ad decus pristinum reduceret, intrepide sponteque deseruit, in regionem tandem longinquam, ad instar viatoris, per loca plena periculis, pro salute et pace ecclesiae profecturus, voluit, prout debuit, infaustis prudenter futuris occurrere eventibus; quamobrem se et sua quacunque per ardua negotia regni, signanter Hungariae huius sacri ac universalis concilii, quantum ad ipsius spectaret patrocínium et tuitionem sollemniter recommisit. De vestra nihilominus ac fratris vestri illustris ducis Alexandri, alias Witoldi, sinceritatibus fidem gestans inconcussam, regnum praedictum, ceteraque qualiacunque eius incumbencia onera, alias iure protectionis, viva voce, publice, non semel sed pluries, coram nobis commendavit, asserens pro tunc certis naturalibus et aliis legitimis foederibus serenitates praedictas ac regna Poloniae et Hungariae fuisse, et esse hinc inde indissolubiliter colligata. Sed ecce, princeps clarissime, nuper nobis circa incumbencia eiusdem ecclesiae negotia hic non mediocriter occupatis, quaedam ex praecordiis deflenda, corda nostra novitas perterrituit; qualiter gentis

Turcarum rabies saevissima, operi sanctissimo invidens, ac infesta, sentiens, ipsum regem a sui regni laboribus in remotis fidei catholicae peragentem negotia, in eiusdem fidei praegrave dispendium, se cum ingenti effroenataque potentia coacervans, christiani sanguinis more suo sitiens profluvios, terras praefati Romanorum regis etc. invadens hostiliter, quod non sine cordiali dolore referimus, quam plures magnificos virosque regni Hungariae nobiles, ceterosque in magna, ut fertur, multitudine in ore gladii prostratos, crudeliter interemit; timeaturque non immerito ipsorum saevitia, ne ipsi, hac infelici animati victoria, plura audeant, possint et faciant, et usque, quod absit, ad penetralia regni et terrarum Hungariae, et ad irreparabilem iacturam et scandalum fidei catholicae, nisi in tempore, fortiter succursum fuerit, procedatur. Eatenus, princeps potentissime, ad vestrae praeceteris brachium virtutis in hoc horrendo casu sacra decrevit synodus singulariter recurrendum, obsecrans, et quantum poterit, per aspersionem sanguinis Jesu Christi vestram fidelitatem sinceriter deprecatur, quatenus quum sitis alumnus ac propagator fidei catholicae, intrepidus, ac inimicorum eiusdem fidei miles ac propugnator perstreuous; attento demum, quum estis praelibato regi Romanorum, fratri vestro, modo multiplici inseparabiliter colligatus; et praesertim, quum et vestrae et praenominati illustris ducis Alexandri, fratris vestri etc. protectionis clypeo salus non modica et spes praefati regni Hungariae ultimata in hoc casu poene dependeat; velitis audacter pro fide contra subversores eiusdem, tanquam alter Judas Machabaeus, pro legibus paternis accinctus, potentissime consurgere, ferreque sine morae dispendio regi et regno saepe dictis salutis succursum, praedictorum hostium saevitiam dextera vestrae potentiae repellendo. Ne autem princeps inclyte, propria facta occasione controversiarum cum venerabilibus in Christo devotis, magistro et fratribus hospitalis Sanctae Mariae Theuthonicorum Jerosolymitanorum hinc inde pendentia, vos ac vestros a tam pio et summe necessario opere potentissimae caritatis retrahant quoquo modo; scripta nostra praefatis magistro et fratribus, uti in copiis, praesentibus inclusis, liquet, actu dirigimus, quatenus super omnibus praedictis controversiis, guerris et odiis quibuslibet, pacem simpliciter, si fieri poterit, alias treugas pacis, pro parte utraque firmatas et initas, inviolabiliter continuando, teneant et observent, seque ad succurrendum regno praedicto ac occurrendum hostibus celeriter ac potenter expediant, semotis obstaculis quibuscunque. Eatenus placeat velitque regia maiestas contemplatione fidei gentibus praedicti ordinis, illuc pro subsidio terras vestras pertransire volentibus, passus securos ac liberum transitum in eundo favorabiliter concedere, et largiri. Et nihilominus vestram celsitudinem, eadem ratione sacra synodus decentius ac in Domino quantum poterit, efficacius obsecrat praesentibus, et ad pacis ac concordiae pulchritudinem, si possibile fuerit, alias ad treugarum, ut praefertur, continuationem solidam ac stabilem, quantum in nobis fuerit, adhortatur. Ipsa enim sacra tantorum patrum

concio, ad sopiendum quaestionis huiusmodi pertractatum, si fieri potest, amicabilem concordiam, se contemplatione vestrae celsitudinis non segniter, immo, sicut poterit fructuosius, propterea occupabit. Hoc nempe fili carissime, vobis ac regni Poloniae futuris successoribus universalis ecclesia, cuius res agitur, ad gratum reservabit antidotum, vosque merito spiritualium donorum participem faciet, Christo dante; rex denique Romanorum ac regnum Hungariae ceterique principes catholici, si quando vobis aut vestris huiuscemodi, quod Deus avertat, immineret necessitas, ad paria tenerentur et maiora: quum etiam ad succurrendum celerius iacturae regis et regni praedictorum ceteros reges et principes pari modo in hoc necessitatis articulo fore decrevimus invitandos. Praeterea latori praesentium, militi strenuo Stanislao, fideli nostro dilecto, de praemissis ac aliis particularibus huius sacrae synodi occurrentibus negotiis latius informato, fidem dignetur eadem Serenitas apponere dicendorum. Datum Constantiae XVI. Kal. Septembris anno Domini M-o CDXV. Apostolica sede vacante.

Joannes de Tremosnicz

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5563.

MH: 11254-55.

MNL OL DF: [288 996](#).

Közli: [Dogiel I. 50-52. o. XII. sz.](#); Fejér, [CDH X/5. 592-596. o. CCLXV. sz.](#)

Regeszta: [ZsO V. 949. sz.](#)

Szakadozott hártvány, vastagon rajzolt „S” kezdőbetűvel. Hátoldalán: „Excellenti et glorioso principi domino Wladislao Regis Polonie illustri”. (*N. Á.*)

1419. szeptember 15. Kassa. *Zsigmond, aki korábban azt ígérte, hogy Szent Mihály napjáig (1419. szept. 29.) ítéletet hoz az Ulászló lengyel király és a Német Lovagrend között támadt viszály ügyében, egyéb elfoglaltságaira hivatkozva meghosszabbítja a határidőt a következő vízkeresztig (1420. jan. 6).*¹⁹

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae rex significamus tenore praesentium quibus expedit universis. Quod licet serenissimus princeps dominus Wladislaus praedicta Dei gratia rex [illustris frater] noster carissimus nomine suo et incliti fratris sui domini Alexandri Witoldi magni ducis Lythwaniae ac aliorum suorum ducum praelatorum baronum [procerum] coadiutorum et coadhaerentium super omnibus et singulis causis litibus castris fortalitiis dampnis iniuriis discordiis controuersiis odiis [pactorum contractionum] foederatorum etc. et pacis perpetuae lacionibus diffamationibus detractationibus et generaliter super omnibus et singulis actionibus obligationibus [iuribus] querelis et concordii praesertim in Thorun et alibi ubicumque factis motis et exortis praesentibus et futuris inter ipsum dominum regem Polonie [Alexandrum] Witoldum magni ducem Lythwaniae fratres nostros carissimos et alios regni Poloniae principes praelatos coadiutores adhaerentes et subditos [ab una, et] magistrum generalem ordinis cruciferorum de Prussia et ipsum ordinem eiusque adhaerentes coadiutores et subditos ab alia parte vertebantur et vertuntur [et verti] sperantur in nos tanquam arbitrum arbitratorem et amicabilem compositorem in forma plenissima compromississet, cum potestate pronuntiandi [...] ad festum Sancti Michaelis Archangeli proximi et non ultra, attendens tamen multitudinem negotiorum nostrorum quae nobis pendente huiusmodi [compromissione] emergerunt, ut nequeamus quouis modo tanta breuitate temporis artati quod restat tam arduis negotiis quae magnam maturitatem re[quirunt] intendere nostrisque motus instantiis, et ut guerram fugere et amplecti pacem ab omnibus tanquam cultor verae fidei agnoscatur super omnibus clausulis punctis conditionibus et articulis quae tenor compromissi ipsius comprehendit et cum eadem potestate terminum quantum ipsum et partem [suam vi]detur concernere hinc usque ad festum Epifaniae proximum prorogavit taliter tamen si magister generalis et ordo cruciferorum predicti, quo [...] per nostros ambasiatores solempnes requiri fecimus, prius eundem terminum ad diem Epifaniae praedictum curaverint prorogare et tunc in [eodem casu] promittimus in fide et honore ac verbo regio pronuntiationem vigore compromissi

¹⁹ Az eredeti oklevél a második hajtásnál elszakadt, erősen sérült, nem olvasható. Ezeket a részeket az oklevél másolatából készített átirat alapján kiegészítettük és szögletes zárójel jelöltük. (T. O.)

huiusmodi inter partes praedictas hinc ad festum Epifaniae praedictum super omnibus praedictis et aliis in compromisso comprehensis articulis et clausulis sine ulteriori dilatione facere et sententiam ferre inclusive. Si vero praefati cruciferi in huiusmodi termini prorogationem ante lapsum temporis in compromisso contenti non consenserint, extunc prioris obligationis nostrae formam et literas eidem domino Wladislao regi super hoc concessas servabimus et eidem satisfaciemus omnino praesentiumstrarum sigillo nostro inpendenti munitarum vigore et testimonio literarum. Datum Cassoviae secundo die festi Exaltationis Sanctae Crucis anno Domini millesimo quadringentesimo decimo nono, regnorum nostrorum anno Hungariae etc. tricesimo tertio Romanorum vero nono.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 72.

MH: 11256–57.

MNL OL DF: [288 962](#).

Közli: [AÖG 52. \(1874\) 117–119. o. LXIV. sz.](#) (kódex másolatból) Regeszta: [ZsO VII. 961. sz.](#) szeptember 14-i kelettel.

Hártyán, melynek mérete kb. 41 x 23 cm. Plicaturán (kb. 6 cm) pergamenszalagon természetes viaszú pecsétfészekben Zsigmond ötödik magyar királyi vörös viaszú titkospecsétje, melynek mérete kb. 4,5 cm és kb. egyötöde kitört. (N. Á.)

1423. március 14. Késmárk. *Zsigmond király salvus conductus-t biztosít mindazoknak a lengyel nemeseknek, akik részt vesznek a közte és Ulászló király között kialakult konfliktus rendezésére összehívott gyűlésen Sramowiczében.*

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae etc. rex significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, quod cum in conventionem proxima praeterita in oppidis nostris Kesmark et Libicze vocatis in terra nostra Scepusiensi existentibus de nostro ac serenissimi principis domini Wladislay eadem Dei gratia regis Poloniae etc, fratris nostri karissimi mandato et voluntate celebrata praelati et barones utriusque nostrum inter se ad sopiendum, complanandum et tollendum dissensiones et odia inter ipsum dominum regem Poloniae ac inclitum principem Allexandrum alias Vitoldum magnum ducem Lytwaniae ab una et nostram maiestatem parte ex altera satore zizaniae dyabolo procurante suscitata et exorta super dominicam Reminiscere proxime praeteritam in Schramowicze et Antiqua Villis terminum posuissent, tamen ad continuandam huiusmodi conventionem praelati et barones dicti domini Wladislai regis Poloniae etc. iam ipsis in ipsa Schramowicze congregatis per nos in praedicta Kesmark sunt invitati et ibi nos nostrique praelati et barones cum ipsis praelatis et baronibus domini regis Poloniae congressi conventionem praedictam incepimus celebrare. Et tandem causis intervenientibus legitimis et motivis nostri Antiquam Villam et praefati domini Wladislai regis Poloniae etc. praelati et barones villam Schramowicze praesenti conventioni elegerunt. Ut autem ipsis in ipsa Schramowicze existentibus haec inchoata conventio valeat tutius et feliciter terminari, eisdem praelatis et baronibus, videlicet reverendissimis in Christo patribus dominis Alberto Dei gratia Cracoviensis, regni Poloniae cancellario et Johanni Wladislawiensis ecclesiarum episcopis, Johanni decano Cracoviensi, regni Poloniae vicecancellario, Johanni de Tharnow palatino, Nicolao de Michalow capitaneo Cracoviensi, Sandiwogio de Ostrorog Poznawiensi, Johanni de Toliscrow Calisiensi, Mathie de Labisczin Wladislawiensi palatinis, Michaeli Sandomeriensi, Floriano Wisliciensi, Dobeslao Wovniciensi castellanis, Georgio alias Gedigoldus capitaneo Podoliae et Sbigneo de Brzeze marscalco regni Poloniae antedicti et aliis, quos sibi duxerint ad haec tractanda negotia adhibendos, ac omni ipsorum comitive, quam secum habuerint, ceterisque omnibus cum ipsis ad dictam conventionem venientibus vel venire volentibus simul vel seorsum et tam ad praedictam villam Schramowicze, quam ad alia quaecumque propria loca vel extranea ipsis et eorum cuilibet accommoda sive ad tractanda super praedictis odiis etc. sive alia facienda salvum conductum nostrum et securitatem plenam, integram,

perfectam, christianicam et indubitam absque ullo colore et interpretatione sinistra aut peregrina, praeter propriae significationis et sententiae intellectum concedimus veniendi et per tempus tractatibus et placitis praesentibus aptum et necessarium usque ad finem et dissolutionem conventionis huius exclusive sive ibidem in Schramowicze sive in aliis propinquis locis manendi, morandi, standi et habitandi ac ad propria cuiuslibet eorum quacumque hora diei aut noctis dispositis vel non dispositis eorum negotiis salvis omnibus eorum rebus et personis per terram vel aquam sine omni impedimento, vexatione, contentione, aresto, detentione, rixa et perturbatione qualibet redeundi promittentes sub fide nostra regia pro nobis et omnibus nostris subditis et aliis quibuslibet, qui regnum nostrum intraverint vel nostram comitabuntur maiestatem, quod salvus conductus noster praedictus et securitas nostra praesens a nobis et omnibus praedictis firmiter, fideliter et inviolabiliter servabitur et constanter cum omni attentione et fide nec per nos et nostros subditos et omnes praedictos quocumque casu imminente, videlicet homicidii, incendii, vulnerationis, improprii, contentionis et cuiuslibet contumeliae, quae possent inter praedictos praelatos et barones nostros nostros regni Hungariae vel aliquem ipsorum comitive ac praedictos praelates et barones regni Poloniae aliquialiter suboriri, debet violari notam pati vel aliquid sustinere detrimentum, sed illaesa, integra, immunis et efficax in omnibus suis punctis, condicionibus, capitulis et clausulis debet semper remanere et durare. Nichilominus tamen quaecumque dampna vel incomoda sub huiusmodi securitate nostra et conductu praefati praelati et barones regni Poloniae vel ipsorum quispiam comitive per offensam, iniuriam, invasionem vel aliam quamlibet perturbationem, quod absit, sufferent, ad plenam satisfactionem omnium horum et emendam volumus, promittimus, pollicemur et spondemus verbo nostro regio et fidei obligari harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum. Datum in Kesmark, praedicta ipsa die Dominica, qua cantatur Laetare, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo tertio, regnorum nostrorum anno Hungariae etc. tricesimo sexto, Romanorum tredecimo et Bohemiae tertio etc.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5564.

MH: 11259–61.

MNL OL DF: [288 997](#).

Közli: [Mon. Pol. XII. 163–164. o. 126. sz.](#); [ZsO X. 281. sz.](#)

Hártyán, melynek mérete kb. 50 x 23 cm. Plicaturán (kb. 10 cm) pergamenszalagon, természetes színű pecsétfészekben vörös viaszú szép állapotú pecséttel, amely Zsigmond római királyi titkospecsétje, mérete kb. 5 cm. (*N. Á.*)

1423. március 19. Ófalu. *Zsigmond király salvus conductus-t állít ki Ulászló lengyel király és a lengyel urak számára, akik azért érkeznek Magyarországra, hogy rendezzék a két uralkodó között támadt konfliktusokat.*

Sigismundus dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungariae Boemiae Dalmatiae Croatiae etc. rex notum facimus tenore praesentium universis, quomodo volentes cum serenissimo principe domino Wladislao rege Poloniae etc. fratre nostro carissimo pro sedandis complanandis amputandis et sopiendis dissensionibus rancoribus displicentiis odiis disturbiiis dampnis iniuriis et offensiis, quomodolibet inter nos regna et subditos nostros ab una et eundem dominum Wladislaum regem Poloniae etc., regna terras et subditos ipsius parte ex altera suscitatis et exortis, conventionem facere personalem, sibi et omnibus suis principibus ducibus praelatis et baronibus ac aliis cuiuscumque status vel conditionis comitive suae quam secum adduxerit, ad manus omnium praelatorum baronum et subditorum Poloniae, una cum omnibus praelatis baronibus et nobilibus regni Hungariae, ad hoc ipsorum speciali voluntate accedente et consensu, tenore praesentium promittimus et verbo nostro regio fideliter pollicemur pro salvo integro perfecto et christianico securitatis conductu, dantes et concedentes sibi et ipsius comitive praedictae ad nos et quaecumque loca Hungariae vel Poloniae regnorum, et specialiter ad finem pontis in parte regni Hungariae, qui pendet inter Antiquam Villam et Schramowicze, veniendi liberam facultatem, factaque et negotia regni sui et sua, terrarum Littwaniae et aliarum sibi subiectarum, totiens et tam diu quamdiu et quotiens opus fuerit et necesse, nobiscum cum praelatis et baronibus regni nostri Hungariae ac aliis cuiuscumque status conditionisque hominibus, ordinandi disponendi tractandi et ad propria, quacumque hora die aut nocte, simul vel cum comitiva sua vel seorsum, dispositis vel non dispositis factis huiusmodi vel negotiis, secure et absque omni impedimento redeundi, salvis omnibus ipsius rebus et ipsius comitive pariter et personis; reditus vero eorum post dissolutionem conventionis huiusmodi ad quindecim dies maneat plena facultas transeundi et eundi. Quem quidem securitatis nostrae conductum, una cum praedictis praelatis et baronibus nostris iuxta formam tenorem contenta sententias puncta et clausulas litterarum eidem Wladislao regi Poloniae etc. per praelatos et barones nostros praedictos super salvo conductu ad nos veniendi in locis praefatis concessum, sine dolo et fraude, bona fide, sub poenis improperiis imprecationibus, in eisdem litteris praelatorum et baronum nostrorum impressis et contentis, attendemus tenebimus et constanti roboris firmitate fideliter et inviolabiliter observabimus, nec eis contraveniemus verbo scripto facto vel opere, per se vel alium seu alios, directe vel indirecte, publice vel occulte, quantocumque

tempore succedente et crescente. Praesentium sub nostri regalis sigilli appensione testimonio litterarum. Datum in Antiqua Villa, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo tertio, proxima feria sexta ante Dominicam Judica. Regnorum nostrorum anno Hungariae etc. trigesimo sexto.

Ad mandatum domini regis Dei gratia episcopis Pataviensis cancellarius;
referens Franciscus praepositus Strigoniensis.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5565.

MH: 11262–65.

MNL OL DF: –

Közli: [Mon. Pol. XII. 164–165. o. 127. sz.](#); Regeszta: [Óváry I. 301. sz.](#)

Hártyán, melynek mérete kb. 37 x 22 cm. Plicaturán (kb. 10 cm) pergamenszalagon, természetes színű pecsétfészekben Zsigmond római királyi vörös viaszú szép állapotú titkospecsétje függött, mára leszakadt, de az oklevéllel együtt őrzik. Mérete kb. 5 cm. (N. Á.)

1423. március 19. Ófalu. *A magyar országnagyok salvus conductus-t adnak Ulászló lengyel királynak, főpapjainak, báróinak, nemeseinek és minden alattvalójának, akik a Zsigmonddal és velük folytatandó tárgyalásra Magyar- és Lengyelország bármely helyére, jönnek a közöttük és Ulászló király, illetve a két ország és alattvalóik közötti nézeteltérések megszüntetéséért. A tárgyalást követően saját országa, Litvánia földjei vagy bármely neki alávetett terület irányába elhagyhatja az országot. Saját és kíséré-
tének biztonságát a határtól hat mérföldes távolságban garantálják.*

Nos Georgius episcopus Pataviensis almae Strigoniensis ecclesiae administrator, cancellarius etc., Thomas episcopus Agriensis, Nicolaus de Gara regni Hungariae palatinus, Nicolaus de Chaak waywoda Transsilvanensis, comes Petrus de Peren iudex curiae, Johannes de Maroth banus, Petrus Henrici magister thavarnicorum, Matheus de Palwcz secretarius cancellariae et comes Borsidiensis, Desew de Gara Machowiensis banus, Paulus de Ezgede banus, Johannes de Rozgon summus thesaurarius, Nicolaus de Peren marscallus, Henricus de Thomasy magister curiae, Ladislaus de Compult magister pincernarum, Johannes praepositus veteris Buden[sis] regiae maiestatis maioris sigilli Hungariae vicecancellarius, Sigismundus de Hamona, Nicolaus filius Dyetrici palatini de Pelsewcz, Nicolaus Salgo de Zechny aliique praelati barones et nobiles regni Hungariae, coniunctim et divisim omnes in solidum, tam pro nobis quam pro omnibus aliis cuiuscumque status eminentiae vel conditionis hominibus, et praesertim pro serenissimo principe domino Sigismundo Romanorum rege semper augusto ac Hungariae Boemiae etc. rege domino nostro gratioso, sub onere iuramenti, sub fide et honore ac conscientia nostris, dolo et fraude cessantibus, nullis exquisitis coloribus ingenio arte vel astutia observatis, quae de iure vel de facto consuetudinem legis vel patriae possent contra securitatem praesentem vel eius aliquam partem allegare, ad manus serenissimi principis domini Wladislai regis Poloniae et omnium praelatorum baronum nobilium et subditorum regni Poloniae etc., tenore praesentium promittimus pollicemur et spondemus pro salvo integro perfecto indubitato et christianicae securitatis conductu, quod ad conventionem cum serenissimo principe domino Sigismundo rege praedicto domino nostro gratioso et nobiscum personalem ad quaecumque loca Hungariae vel Poloniae regnorum, et specialiter ad finem pontis in parte regni Hungariae, qui pendet inter Antiquam Villam et Sramowicze, pro sedandis et sopiendis inter se et serenissimum principem dominum Wladislaum praedictum et ipsorum regna terras dominia et subditos disturbis dissensionibus controversiis dampnis iniuriis rancoribus displicentiis et odiis quomodolibet exortis, libere secure et absque omni molestia perturbatione invasione, cum tota ipsius comitiva, quam

secum habuerit, venire poterit, factaque sua regni sui terrarum Lithwannie et aliarum sibi subiectarum, libere et iuxta suae voluntatis beneplacitum, per se vel interpositas personas, cum praedicto domino rege Sigismundo nobiscum et cum aliis coadiutoribus nostris et nobis adhaerentibus, tam diu quam diu opus fuerit et necesse, ordinare disponere et tractare ac ad propria, in die vel in nocte quacumque hora voluerit, simul cum comitiva sua vel seorsum, absque omni impedimento, redire et reverti usque trans metas regni Ungariae per sex miliaria aut ultra, salvis omnibus ipsius et eius comitive rebus pariter et personis, nolentes, ut per hoc securitatis nostrae huiusmodi conductus laederetur cassaretur vel cessaret, si quod absit per homines comitive ipsius domini regis Poloniae etc. aliqua incendia lites contentiones seditiones controversiae rumores et discordiae inflictiones vulnerum homicidia et qualescumque offensiones personarum verbi facti vel operis committantur et sequantur. Si quid autem contra praedictum dominum Wladislaum regem Poloniae vel homines comitive suae predictae, verbo facto vel opere, per quae laedi possent vel offendi aut eis quovismodo derogari, insurgere voluerit, tunc eidem domino Wladislao regi Poloniae etc. et omnibus hominibus ipsius comitive adversum quemlibet hominem mundi, nullum prorsus excludendo, auxilio consilio favore et omni facultate posse et potentia nostris, volumus et debemus et ex nunc nos obligamus, circa protectionem tuitionem et defensionem fideliter et constanter assistendo adhaerere. Et si quidpiam contra praemissa vel aliquid praemissorum per nos seu alium aut alios, directe vel indirecte, explicite vel implicite, publice vel occulte, verbo facto vel opere, scripto signo nutu vel quocunque indicio, duxerimus attemptandum vel ea neglexerimus aut noluerimus quovismodo adimplere, per quod aut per quae huiusmodi nostri salvi conductus securitas in aliquo laederetur, id ipsum vergat in dedecus nostrorum fidei conscientiae animae famae pariter et honoris, infamesque et inglorii periuri fidefragi degeneres ignobiles volumus reputandum, a nobilitate et omnium fide dignorum conversatione comunione et participatione semoveri et secludi, ignominiae et pudori cum omnibus nostris posteris subiacere, tamquam promissorum fidei conscientiae iuramenti et honoris corruptores et nephandi transgressores, subicientes nos et successores nostros monitioni hortationi increpationi execrationi imprecationi impropriis molestationiurbationibus et bonorum nostrorum vastationibus praedicti Sigismundi regis etc. ac praelatorum baronum nobilium et subiectorum, omnibus penitus excusationibus et exceptionibus amputatis et exclusis, quae nobis famae honori iuramento et conscientiae nostris et aliis praemissis aliququaliter et in aliquo possent suffragari. Harum quibus sigilla nostra appensa sunt testimonio litterarum. Datum in Antiqua Villa, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo tertio, proxima feria sexta ante Dominicam Judica.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5566.

MH: 11266–79.

MNL OL DF: [288 998](#).

Közl: [Mon. Pol. XII. 165–167. o. 128. sz.](#); Regesza: [Óváry I. 300. sz.](#); [ZsO X. 295. sz.](#)

Hártyán, melynek mérete kb. 50 x 28 cm. Plicaturán (kb. 10 cm) beíratlan pergamenszalagokon, természetes színű pecsétfészkekben eredetileg 18 db pecsét függött egy sorban. Ma egy darab vörös viaszú és tizenegy darab zöld viaszú pecsét van meg, egy továbbinak csak a pecsétfészke maradt épen. Leírásukat ld. az adatbázisban. (*N. Á.*)

1423. március 29. Késmárk. *Zsigmond emlékezetül adja, hogy miután elhatározta, hogy Ulászló lengyel királlyal tárgyalásokat folytat a közte egyfelől, Ulászló, valamint Vitold litván nagyherceg között másfelől a korábban Lublóban kötött örök béke óta kialakult nézeteltérésekről, károkról és jogtalanságokról, a főpapok, fejedelmek, bárók és előkelők tanácsára a békét helyreállítja és megújítja, és ígéretet tesz a korábbi rendelkezések betartására. A békét megerősítik még a király mellett a magyar bárók és főpapok.*

Sigismundus, Dei gratia Romanorum rex semper augustus, ac Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae etc. rex. Notum facimus tenore praesentium universis. Altitudo divitiarum sapientiae et scientiae Dei cuncta disponens, numero pondere et mensura, qui etiam corda tenet regum, et illa, quo voluerit, sua voluntate deflectit. Nos cum serenissimo principe, domino Wladislao, rege Poloniae, fratre nostro carissimo convenire disposuit, ut inter nos mutuis hinc inde tractatibus, colloquiis et placitis observatis et habitis, inter nos ab una, et praefatum Wladislaum, regem Poloniae, nec non illustrem principem Alexandrum, alias Witoldum, magnum ducem Lithvaniae, fratres nostros carissimos, parte ab altera, super omnibus odiis displicentiis, rancoribus, discrepantiis, laesionibus, dampnis, iniuriis, et offensis, post perpetua pacis foedera, dudum in Liblio inita inter nos utrinque subortis suscitatis, et occasione quacunque, a quacunque parte transgressis, mutua caritas et rediviva fraternitas oriretur, omnium rancorum, odiorum, displicentiarum, dissensionum, dampnorum, iniuriarum, offensarum et discrepantiarum, Spiritus nos Sancti gratia dirigente amotis prorsus fomitibus et incentivis peremptis, paxque perpetua et tranquillitas restarentur, quia non nisi in pacis tempore bene colitur auctor pacis. Idcirco non per errorem aut improvide, sed animo deliberato, sano praelatorum, principum, baronum et procerum nostrorum fidelium accedente consilio, huiusmodi pacem, unionem et fraternitatem restauravimus, reduximus, restauramus et reducimus ad fraternae et pristinae caritatis perfectionem, quae per quaedam incommoda dampnorum, iniuriarum et offensarum praedictarum fuerat aliquanto tempore intercepta, ita, quod ad ea mala nunquam de cetero sub fide et honore, et pondere praestiti iuramenti instantibus seu obviantibus suggestionibus, persuasionibus et susurris quorumcunque quomodolibet revertemur, nec eorum ullo umquam tempore nos et heredes et successores nostri, inter nos in malo debebimus, nec volumus reminisci, ad animum revocare, innovare vel movere, ex novis vel aliis quibuscunque causis et casibus emergentibus in futurum, in quocumque statu vel dignitatis eminentia, dirigente altissimo fuerimus sublimati, sed dictos fratres nostros Wladislaum, regem Poloniae, et Alexandrum, ducem Littwaniae, mutuis favoribus et amoris vinculo prosequi tenebimur, ac si nunquam inter

Nos et eos dissensiones, odia, dampna et iniuriae huiusmodi contigissent, ipsosque vera, perfecta, christianica et indubitata caritate complecti, iuxta litteras et inscriptiones, inter nos in Liblio editas et sub fidei puritate et iuramento firmatas. Insuper promittimus pro nobis, heredibus et successoribus nostris, ac sub fide et honore nostris purissimis pollicemur, pro nobis, terris et subditis nostrorum regnorum, nostris et ipsorum nominibus, universas et singulas litteras, inscriptiones, privilegia contractus, pactiones et munimenta omnia inter nos et dictum Wladislaum regem et Allexandrum ducem, fratres nostros carissimos, et eorum subditos inita, concepta, edita facta et finita, sub quacumque forma verborum seu tenore, quocumque tempore et in quibuscumque locis et praesertim litteras praedictas in Liblio iuramento firmatas, quas hic habere volumus pro insertis, servabimus, nec ratione et occasione huiusmodi odiorum, displicentiarum, iniuriarum, dampnorum, laesionum et perturbationum inter nos et dictos fratres nostros, forte suadente seminatore zizaniae suscitatas, ullam instantiam, laesionem, dampnum, praeiudicium et iacturam, quomodolibet faciemus. Sed semper huiusmodi concepta fraternitatis pacta foedera et caritatis vinculum, in solida, perfecta, continua et firmitate perpetua, in eo statu et vigore, in quibus a primaevis eorum exordiis fuerant, debebunt inviolabiliter remanere, et iugiter priorem effectum et efficaciam obtinere. Eisdem litteras, privilegia et contractus praefatos, innovantes, ratificantes, gratificantes, roborantes, et de certa nostra scientia confirmantes. Et nos Georgius episcopus Pataviensis, almae Strigoniensis ecclesiae administrator, aulae Romanae regiae cancellarius, Thomas Agriensis, et Petrus Corbaviensis episcopi, Steffanus regni Rasciae despotus, Hermannus Ciliae Zegoriaeque comes, Nicolaus de Gara, regni Hungariae palatinus, Nicolaus de Chaak waivoda Transsilvanus, comes Petrus de Peren, iudex curiae regiae maiestatis, Petrus Henrici magister tavarnicorum, Pipa de Ozora comes Themesiensis, Desew de Gara banus Machowiensis, Joannes de Gara, Joannes de Marott banus, Joannes Gregorii de Alssan, Paulus de Ezdege banus, Jacobus de Zantho waivoda, Joannes de Rozgon summus thesaurarius regiae maiestatis, Matthaeus de Palowcz Borsodiensis et de Bereg comitatum comes, Nicolaus de Peren marescalus, Henricus de Thomasi magister curiae, Steffanus de Bator magister dapiferorum, Ladislaus de Kompolt magister pincernarum regiae maiestatis, Joannes Jakch de Kwsal, Steffanus de Rozgon, Junior comes Posoniensis, Michael filius Steffani comes Neugradiensis, bona fide et christianica, nostris et fratrum, regnicolarumque universorum nomine et nominibus assumimus et pollicemur, quod omnia et singula, superius scripta et expressa, dominus noster Sigismundus rex attendet, nos perpendemus et servabimus, suamque serenitatem inconcusse observanda inducemus, dolo et fraude in omnibus et singulis praemissis procul motis. Praesentium sub nostrae maiestatis ac etiam praelatorum, principum et baronum praedictorum sigillorum testimonio litterarum. Datum

in oppido Kiersmark. Anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo tertio, feria tertia post Dominicam Ramis Palmarum, regnorum nostrorum anno Hungariae etc. trigesimo septimo, Romanorum XIII., et Bohemiae tertio. L. SS. viginti quinque.

Ad mandatum domini regis
Franciscus prepositus Strigoniensis

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5567.

MH: 11280–308.

MNL OL DF: [288 999](#).

Közli: [Dogiel I. 52–53. o. XIII. sz.](#); [Fejér, CDH X/6. 533–537. o. CCXXII. sz.](#)

Regeszta: [ZsO X. 329](#).

Hártyán, melynek mérete kb. 50 x 30 cm. Az „S” kezdőbetű szépen díszített, és az intituláció szókezdő betűi is díszettek. Plicaturán (kb. 10 cm) balról jobbra az első helyen selyemsodraton Zsigmond római királyi természetes viaszú felségpecsétje függött, mára leszakadt, de az oklevél mellett őrzik. Enyhén kopot, kitört, mérete kb. 11 cm. Ezt követően 24 db természetes színű pecsétfészkek függ pergamenszalagokon. Az öt vörös viaszú és tizenhét zöld viaszú pecsét leírását ld. az adatbázisban (két pecsétfészkek üres). Az első hat pecsét címezést is kapott a plicán a felfüggesztésnél: „Rex”, „Pata[viensis]”, „Agrien[sis]”, „Corbavien[sis]”, „Despotus”, „Ciliae”. A második pecsét hátoldalába vörös viaszú ellenőrzőpecsétet (?) nyomtak. (*N. Á.*)

1423. április 9. Lőcse. Zsigmond magyar király oklevele, amely szerint a március 21-i ófalui találkozójuk alkalmával Ulászló lengyel király esküt tett, hogy ellentétben ellenségei vádaskodásaival, nem támogatta a csehországi wiklefisha eretnekeket.

Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungariae, Boemiae, Dalmatiae, Croatiae, etc. rex universis et singulis principibus, ecclesiasticis et saecularibus comitibus, baronibus, nobilibus, militibus, clientibus, ceterisque christicolis universis significamus, quod convenientibus nobis in terra Scepusiensi diocesis Strigoniensis prope Antiquam Villam vigesima prima die mensis Martii circa metas Hungariae et Poloniae cum serenissimo principe domino Wladislao rege Poloniae, fratre nostro carissimo ad placitanda et tractanda pacis commoda regnis et subditis nostris utriusque pro futura, quae Domino praestante in praesentiarum felices exitus receperunt, praefatus dominus Wladislaus rex Poloniae, frater noster carissimus, qui fuerat apud nonnullos Christi fideles ab aemulis suis pro subsidiis et receptationibus ac fautoria perfidorum hereticorum Wykleffistarum de Boemia delatus iniuste ad consultationem praelatorum, principum et baronum nostrorum, utrorumque in nostri et eorundem praelatorum, principum, baronum et procerum praesentia se iustificavit verbo regio et fidei, quod huiusmodi subsidia praefatis hereticis nunquam fecit, nec de sua processerunt voluntate et consensu. Quam quidem iustificationem volumus universis Christi fidelibus esse notam et eam praesentibus aperte ubique nuntiamus hortantes omnes et singulos, ad quos praesentes pervenerint, quatenus ipsam pro sufficienti et legitime facta velint et debeant recipere et praefatum dominum Wladislaum regem Poloniae, fratrem nostrum carissimum non obstante quibuscunque aemulorum suorum detractionibus principem vere catholicum et fidei christianae perfectissimum, indubitatum orthodoxum et catholicum zelatorem reputare, quem et nos reputamus et talem nostris testimoniis fidelibus affirmamus praesentium sub nostri regalis sigilli appensione testimonio litterarum. Datum Lewczoviae, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo tertio, VIII. die Aprilis, regnorum nostrorum anno Hungariae, etc. trigesimo septimo, Romanorum tredecimo, Boemiae vero tertio.

Ad mandatum domini regis Dei gratia episcopo Pataviensis
cancellario referente Franciscus praepositus Strigoniensis

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5548.

MH: 11309–310.

MNL OL DF: [288 988](#).

Regesztá: [ZsO X. 366](#).

Hártyán, amelynek mérete kb. 40 x 18 cm. Az „S” kezdőbetű díszített. Plicatúrán (kb. 8 cm) pergamenszalagon egykoron pecsét függött, mára elveszett. DF-ben tévesen protokollumként szerepel. *(N. Á.)*

(Tóth Péter)

1425. február 6. Vasvár. *Zsigmond magyar király levele Ulászló lengyel királyhoz, amelyben kifejezi örömét afölött, hogy Ulászlónak fia született, s mivel akadályoztatása miatt személyesen nem tud részt venni a keresztelőn, elküldi maga helyett Kelemen győri püspököt azzal a felhatalmazással, hogy lássa el helyette a keresztapai kötelességeket.*

Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungariae, Boemiae, Dalmatiae, Croatiae, etc. rex serenissimo principi domino Wladislao regi Poloniae, etc. fratri nostro carissimo salutem et fraterni amoris continuum incrementum. Serenissime princeps, frater carissime. Magnae exultationis perfusi laetitia de genite vobis sexus masculini prole bonae indolis et membrorum elegancia decenter suffulti et ad hanc lucem producti. Et ad renationes baptismalis fidei christianae auspice Domino proxime feliciter recreandi vestris praecibus ad compaternitatis officium invitati libentissime vestris annuissemus votis, ymmo nos affectione voluntaria ultroneos obtulissemus, nisi nobis arduorum agitabilium negotiorum qualitas obstitisset. Ideoque ne tantae petitionis vestrae videamur ingrati, mittimus ad serenitatem vestram venerabilem Clementem episcopum Jauriensem, consiliarium nostrum devotum, dilectum, cui non per errorem aut improvide, sed animo deliberato et de certa nostra scientia tenore praesentium damus et concedimus auctoritatem et plenariam facultatem nostro nomine praefatum filium vestrum de fonte baptismatis tollendi et levandi, sibi que nomen fidelis christicolae iuxta formam et ritum ecclesiae imponendi ac nos ad compaternitatis debitum obligandi et restringendi, ad quod obligati esse volumus ac si ipsum filium vestrum circa huiusmodi baptismi nostris propriis digitis tetigissemus et personaliter levassimus, volumusque in omni compaternitatis vinculo esse realiter obligati, ac si omnia circa praemissa necessaria personaliter per nos fuissent impleta. Ratum et gratum habentes et habere volentes quidquid per praedictum Clementem circa praemissa acta, facta, gesta fuerint et impleta, praesentium sub nostrae maiestatis sigilli testimonio litterarum. Datum in Ferrea Civitate Jauriensis dyocesis, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo quinto, in die Sanctae Dorotheae virginis, regnorum nostrorum Hungariae, etc. tricesimo octavo, Romanorum quinto decimo, Boemiae vero quinto.

Ad mandatum domini regis
Franciscus praepositus Strigoniensis

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5564.

MH: 11311–12.

MNL OL DF: [288 976](#).

Közli: [ZsO XII. 117.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 40 x 20,5 cm. Függőpecsétje elveszett. *(N. Á.)*
(Tóth Péter)

1427. május 5. Medyka. *Ulászló lengyel király teljhatalmú biztosokat küld ki a Magyar- és Lengyelország közti határok kiigazítása és az új határok kijelölése céljából.*

Wladislaus dei gratia rex Poloniae Lithwaniaeque princeps supremus et heres Russiae etc. significamus tenore praesentium quibus expedit universis, quomodo nos limitationibus et distinctionibus granicierum, inter nos et quasdam certas partes regni nostri ab una et serenissimum principem dominum Sigismundum eadem gratia Romanorum et Hungariae etc. regem fratrem nostrum carissimum ipsiusque terras partibus ab altera faciendis, propria in persona intendere non valentes, ex certa nostra scientia dedimus et concessimus damus et concedimus reverendo in Christo patri domino Johanni episcopo Wladislaviensi, magnificis strennuis et nobilibus Sandiwogio de Ostrorog Poznaniensi, Mathiae de Labischin Brestensi, Jarando de Grabye Juniwladislaviensi pallatinis, Thome de Pakost Poznaniensi, Martino de Slawsko Kalisiensi, Andree de Domaborz Camenecensi, Nicolao Kelbasa Bidgostiensi castellanis, Petro Corczbog Poznaniensi et Dobrogostio de Schamotuli Kalisiensi subcamerariis, Nicolao Sapyensky iudici Poznaniensi necnon honorabilibus Alberto preposito, Nicolao Kiczka archidiacono et Mathiae Cordebog canonico et officiali Gneznensis et Poznaniensis ecclesiarum et cuilibet ipsorum in solidum, plenam liberam et omnimodam potestatem ac mandatum speciale, metas sive granicies praedictas distingwendi decidendi et ipsas signis metalibus designandi erigendi et perficiendi ac alia omnia et singula faciendi, quae in praemissis et circa praemissa fuerint necessaria seu quomodolibet opportuna, promittentes nos ratum gratum atque firmum perpetuo habiturum, quidquid per dictos factores sive nuntios nostros seu quemlibet ipsorum actum factum ordinatum fuerit in praemissis, harum nostrarum vigore litterarum, quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum in Medica quinta die mensis Maii, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo septimo.

Relatio venerabilis Stanislai Czolek
regni Poloniae vicecancellarii.

Jelzete: AGADW, Dok. Perg. 5568.

MH: 11313–15.

MNL OL DF: [289 000](#).

Közl: [Mon. Pol. XII. 203–204. o. 157. sz.](#) Regeszta: [Óváry I. 353. sz.](#)

Hártyán, amelynek mérete kb. 43 x 28 cm. Pergamenszalagon, természetes színű pecsétfészekben vörös viaszú szép állapotú pecséttel, amely II. Ulászló lengyel királyi titkospecsétje. (N. Á.)

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

AGADW, Dok. Perg. = Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie – Zbiór Dokumentów Pergaminowych

AÖG = *Archiv für Kunde österreichischer Geschichtsquellen*. Hrsg. von der zur Pflege vaterländischer Geschichte aufgestellten Commission der kais. Akademie der Wissenschaften. Bd. 1–33. Wien, 1848–1865. *Archiv für österreichische Geschichte*. Bd. 34–109. Wien, 1865–1922.

DIR = *Documente privitoare la istoria românilor*. Culese de Eudoxiu de Hurmuzaki. Vol. I/2. 1346–1450. Culese, adnotate și publicate de Nic. Densușianu. București, 1890.

Dogiel = *Codex diplomaticus regni Poloniae et magni ducatus Litvaniae in quo pacta, foedera, tractatus pacis... aliaque omnis generis publico nomine actorum et gestorum monumenta nunc primum ex archivis publicis eruta ac in lucem protracta, rebus ordine chronologico dispositis, exhibentur*. Tomus I–V. Edd. Matthias Dogiel. Vilnae, 1758–1764.

Fejér, CDH = *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*. Tomus. I–XI. Edd. Georgius Fejér. Budae, 1829–1844.

Lites = *Lites ac Res gestae inter Polonos ordinemque Cruciferorum*. Editio altera Tomus II. *Comprehendit causam actam anno 1412, pag. 1–360, additamentum, pag. 361–482*. Posnaniae, Sumptibus Bibliothecae Kornicensis, 1892.

KDM = *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*. Tomus I–IV. Edd. Franciszek Piekosiński. Kraków, 1876–1905. (Monumenta mediaevi res gestas Poloniae illustrantia. Tomus 3, 9, 10, 17.)

KDW = *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*. Tomus I–XI. Edd. Ignacy Zakrzewski, Franciszek Piekosiński, Antoni Gąsiorowski, Henryk Kowalewicz, Ryszard Walczak, Tomasz Jasiński, Tomasz Jurek, Izabela Skierska. Poznań–Warszawa, 1879–1999. [Digitális kiadás](#)

MH = Memoria Hungariae. „Magyarország a középkori Európában” online adatbázis.

MNL OL DF = Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár Diplomatikai Fényképgyűjtemény

Mon. Pol. = *Monumenta mediaevi historica res gestas Poloniae illustrantia*. *Pomniki dziejowe wieków srednich do objaśnienia rzeczy polskich służące*. Tom. I–XIX. Cracoviae, 1874–1927.

Óváry = Óváry Lipót: *A Magyar Tudományos Akadémia történelmi bizottságának oklevélmásolatai 1. füzet. A Mohácsi vész előtti okiratok kivonatai*. Budapest, 1890.

SRP = *Scriptores rerum Prussicarum*. *Die Geschichtsquellen der preußischen der preußischen Vorzeit bis zum Untergang der Ordensherrschaft*. Volume 1–6. Hrsg.

Theodor Hirsch, Max Toeppen, Ernst Strehlke, Walther Hubatsch. Leipzig, 1861–1968.

ZsO = *Zsigmondkori oklevéltár*. I–II/1–2 (1387–1410). Összeállította Mályusz Elemér; III–VII. (1411–1420). Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván; VIII–IX. (1421–1422). Borsa Iván, C. Tóth Norbert; X. (1423). C. Tóth Norbert; XI. (1424) Neumann Tibor, C. Tóth Norbert; XII. (1425). Közzéteszi C. Tóth Norbert, Lakatos Bálint; XIII. (1426) Közzéteszi C. Tóth Norbert, Mikó Gábor, Lakatos Bálint közreműködésével. Bp. 1951–. (A Magyar Országos Levéltár kiadványai II: Forráskiadványok I, 3–4, 22, 25, 27, 32, 37, 39, 41, 43, 49, 52, 55.)